

ORIGINAL ARTICLE**Conceptual Framework Development for the Shared City as an Alternative to the Smart City****Hafez Mahdnejad**

Associate Professor, Department of Geography and Urban Planning, Faculty of Humanities, Seyyed Jamaluddin Asadabadi University, Asadabad, Iran

***Correspondence**

Hafez mahdnejad

E-mail: h.mahdnejad@siau.ac.ir

Receive Date: 03/Aug/2025

Revise Date: 10/ July /2026

Accept Date: 08/Aug/2026

How to citeMahdnejad, H., (2026). Conceptual Framework Development for the Shared City as an Alternative to the Smart City. *Urban Ecology Researches*, 0.**EXTENDED ABSTRACT****Introduction**

Cities today face unprecedented challenges related to population growth, resource depletion, and environmental degradation. Addressing urban sustainability necessitates novel approaches beyond conventional models. The Shared City has emerged as a transformative paradigm that integrates the advantages of the sharing economy and collaborative consumption with urban development and community building. Unlike the Smart City, which relies heavily on information and communication technologies and is rooted in neoliberal perspectives while neglecting human dimensions and social justice, the Shared City adopts a clear human-centric focus. It centers on how individuals interact with one another to share resources, spaces, experiences, and infrastructures within the city. Despite being proposed as an alternative narrative, previous studies have addressed the Shared City in a one-dimensional manner, failing to present its multidimensional aspects. Consequently, the Shared City lacks an integrated and comprehensive conceptual framework as a systematic alternative to the Smart City. The purpose of this research is to develop the conceptual framework of the Shared City using the meta-synthesis method to present a human-based, equitable, and sustainable alternative to the technology-centric approach of the Smart City.

Methodology

The present study is developmental in terms of purpose and employs a documentary method for data collection. The research is qualitative in nature and utilizes the meta-synthesis approach based on the Sandelowski and Barroso (2007) method in seven distinct steps: formulating research questions, systematic literature review, searching and selecting sources, extracting data from selected sources, analyzing and synthesizing findings, quality control, and finally presenting research findings.

The statistical population consists of articles, books, theses, and dissertations related to the Shared City. The temporal scope spans from 2010 to 2024. Scientific databases including Elsevier, Springer, Sage, Emerald, Taylor and Francis, ResearchGate, and MDPI were utilized. Keywords such as "Shared City," "Urban Sharing Economy," "Future City and Sharing City," "Sharing Economy in the Context of Smart Cities," "Sharing City Project," "Urban Sharing," and "Urban Sharing Practices" were employed for the search process.

The multi-stage screening process, aligned with PRISMA guidelines, began with 92 sources. After title screening and matching with research objectives, 74 sources remained. Following abstract and keyword review, 46 sources were retained, with 28 sources excluded due to lack of focus on dimensions, components, and consequences of the Shared City. After full-content review and quality assessment using the Critical Appraisal Skills Programme (CASP) checklist comprising ten qualitative criteria, 42 sources remained, with 4 sources excluded for scoring below the acceptance threshold of 7 out of 10. Ultimately, 31 sources were selected for final analysis after removing 11 duplicates and ensuring full-text accessibility.

The stopping logic for the selection process was based on three principles: theoretical saturation (no new open codes emerged after analyzing 31 sources), source diversity (including articles, books, institutional reports, and doctoral dissertations from 2010 to 2024), and geographical-topical coverage (case studies in Seoul, Milan, Barcelona, London, Berlin, and Portland). For quality control, the extracted framework was sent to two relevant experts, and the Kappa coefficient was calculated at 0.83, indicating reliable agreement between coders.

Findings

Based on the meta-synthesis analysis of 31 selected sources, 154 open codes, 47 axial codes, and 9 selective codes were identified regarding the Shared City. The nine main themes extracted are: (1) Macro Drivers and Paradigm Transition Contexts; (2) Ontological Domains and Architecture of Sharing Resources; (3) Life Cycle and Institutionalization Process of the Sharing City; (4) Objective Manifestations and Ecosystem of Everyday Urban Applications; (5) Network of Actors and Facilitating Driving Forces; (6) Governance Architecture and Rearrangement of the Fourfold Roles of the City Institution; (7) Structural Frictions and Regulatory System Challenges; (8) Toolbox of Strategic Interventions and Facilitating Ecosystem; and (9) Transformative Outputs and Multidimensional Value Creation.

Among these themes, "Objective Manifestations and Ecosystem of Everyday Urban Applications" with 46 open codes (29.87 percent share) and a density coefficient of 5.11 acts as the central core and highest priority of the Shared City, indicating complete theoretical saturation and the global literature's focus on tangible everyday sharing practices. The theme of "Toolbox of Strategic Interventions" with 13 axial codes and 27 open codes (17.53 percent share) has the greatest diversity and strategic impact in governance architecture, with a lower density coefficient of 2.08 indicating high separability and specialization of intervention tools. "Transformative Outputs and Multidimensional Value Creation" accounts for 16.23 percent with 25 open codes, demonstrating the literature's significant focus on economic, environmental, social, and democratic consequences.

In contrast, allocating only 2.6 percent of the share (4 open codes) to "Structural Frictions and Regulatory System Challenges" reveals a critical gap in the literature regarding legal barriers in food, transportation, housing, and employment regulations. The average density coefficient of 3.43 and the abstraction ratio of 154 to 9 prove the theoretical saturation, validity, and explanatory power of the conceptual framework.

The research results explain the differences between Smart Cities and Shared Cities in six analytical layers. Ontologically, the Shared City relies on physical-social spaces and underutilized resources, with technology serving merely as a transition platform, whereas the Smart City is fundamentally dependent on ICT as its ultimate goal. In governance, the Shared City adopts a facilitative and empowering approach with citizens as co-creators within a multidimensional actor ecosystem, contrasting with the technocratic and corporation-based governance of the Smart City where residents are merely data consumers. Regarding analytical scale, the Shared City focuses on micro-level everyday interactions, neighborhoods, and local communities, while the Smart City targets integrated urban systems and metropolitan optimization. In terms of consequences, the Shared City pursues democratic transformation, social justice, social capital revival, and multidimensional sustainability beyond mere operational efficiency. The implementation process of the Shared City is gradual, community-based, and three-phased (from initial declarations to inter-city maturity), unlike the top-down, large-scale, rapid projects of the Smart City executed by technology corporations. Finally, the challenges of the Shared City are institutional-regulatory in nature, whereas the Smart City faces technological-informational challenges including data privacy, cybersecurity, and digital divide.

Discussion and Conclusion

The conceptual framework presented in this research addresses a significant research gap, as previous studies have predominantly focused on one-dimensional aspects of the Shared City. By extracting 154 open codes, 47 axial codes, and 9 selective codes, this study provides a coherent framework demonstrating that the Shared City is not merely a collection of sharing practices but constitutes a genuine alternative to the Smart City across six fundamental analytical layers.

Three key trends emerge from the analysis. First, the Shared City has transitioned from abstract discussions to place-based and operational approaches, as evidenced by the centrality of everyday manifestations. Second, strategic diversity in governance architecture is demonstrated through the 13 axial codes of the strategic interventions toolbox. Third, a critical research gap is identified in the structural frictions theme, indicating the need for future research on legal and institutional barriers.

The critical analysis from the perspective of urban political economy reveals the dual nature of sharing platforms, which can either foster solidarity and collaboration or be co-opted by platform capitalism for data extraction, labor flexibilization, and commodification of public spaces. The framework demonstrates that the transition to the Shared City can only realize its human-centric potential when it is freed from capitalist platform dynamics and redirected toward urban commons and locally-based cooperative platforms. The findings align with Zvolska et al. (2019) regarding the fourfold roles of the city while extending them, and corroborate Bernardi and Diamantini (2018) and Salvia and Morello (2020) regarding the centrality of everyday practices. From a practical standpoint, the nine themes serve as a policy roadmap for urban planners, redefining municipal roles from service providers to facilitators and enablers, shifting urban performance indicators from systemic efficiency to social capital strengthening and participatory democracy, and emphasizing legal-regulatory infrastructure prior to implementation.

KEYWORDS

Shared Economy, Shared City, Smart City, Meta-Synthesis Method, Urban Governance, Collaborative Consumption, Urban Sustainability.

پژوهش‌های بوم‌شناسی شهری

سال ۳ شماره ۳ پیاپی، فصل سال (-)

<https://doi.org/>

E-ISSN: 2538-3949

P-ISSN: 2538-3930

«مطالعه پژوهشی»

تدوین چارچوب مفهومی شهر به اشتراک گذاشته شده به مثابه بدیل شهر هوشمند

حافظ مهدنژاد

چکیده

شهرهای به اشتراک گذاشته شده به عنوان یک روایت جایگزین در حال ظهور هستند و به اشتراک گذاری را به عنوان یک پدیده دگرگون کننده برای ایجاد شهرهای عادلانه و پایدار ترویج می نمایند. بر همین اساس، هدف پژوهش تدوین چارچوب مفهومی شهر به اشتراک گذاشته شده به مثابه بدیل شهر هوشمند است. پژوهش حاضر از لحاظ هدف، توسعه‌ای است. روش پژوهش حاضر، کیفی و مبتنی بر روش فراترکیب است. جامعه آماری متشکل از مطالعه‌ها، کتاب-ها، پایان نامه‌ها و رساله‌های مربوط به شهر به اشتراک گذاشته شده، است. بازه زمانی از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۴ می باشد. از پایگاه های علمی الزویر، اشپرینگر، سیج، امرالد، تیور و فرانسیس استفاده شده است. حجم نمونه مشتمل بر ۳۱ منبع است که با استفاده از روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شده‌اند. بر اساس یافته‌ها، ۱۵۴ کدباز، ۹ کد گزینشی و ۴۷ کد محوری در خصوص شهر به اشتراک گذاشته شده وجود دارد. در این میان، مضمون «تجلی‌های عینی و کاربردهای روزمره» با ۴۶ کدباز (۲۹/۸۷ درصد سهم) و ضریب تراکم ۵/۱۱ به عنوان هسته مرکزی و بالاترین اولویت شهر اشتراکی عمل می کند. همچنین، مضمون «جعبه ابزار مداخلات راهبردی» با ۱۳ کد محوری، بیشترین تنوع و تأثیرگذاری راهبردی را در معماری حکمرانی دارد. در مقابل، اختصاص تنها ۲/۶ درصد سهم به «اصطکاک‌های ساختاری»، شکاف ادبیات در واکاوی موانع قانونی را آشکار می سازد. در نهایت، میانگین ضریب تراکم ۳/۴۳ و نسبت انتزاع ۱۵۴ به ۹، اشباع نظری، روایی و قدرت تبیینی چارچوب مفهومی را به عنوان بدیلی برای شهر هوشمند اثبات می نماید و نشان دهنده اعتبار روش شناختی پژوهش است. نتایج پژوهش تفاوت های شهر هوشمند و شهر به اشتراک گذاشته شده را در شش لایه تحلیلی شامل هستی شناختی، حکمرانی، مقیاس تحلیلی، پیامدها، فرآیند اجرا و آسیب شناسی تبیین نموده و این امر، گذار از فناوری محوری و حکمرانی تکنوکراتیک شهر هوشمند به انسان محوری و حکمرانی تسهیلگر شهر به اشتراک گذاشته شده را اثبات کرده و ادعای بدیل بودن را پشتیبانی می نماید.

واژه‌های کلیدی

اقتصاد به اشتراک گذاشته شده، شهر به اشتراک گذاشته شده، شهر هوشمند، روش فراترکیب.

دانشیار، گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه سیدجمال الدین اسدآبادی، اسدآباد ایران.

*نویسنده مسئول: حافظ مهدنژاد

h.mahdnejad@sjau.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۵/۱۲

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۵/۰۴/۱۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۵/۱۷

استناد به این مطالعه:

حافظ مهدنژاد (۱۴۰۵). تدوین چارچوب مفهومی شهر به اشتراک گذاشته شده به مثابه بدیل شهر هوشمند پژوهش-های بوم شناسی شهری، سال (شماره)، صفحه.

حق انتشار این مستند متعلق به نویسندگان آن است. ۱۴۰۵. ناشر این مطالعه، دانشگاه پیام نور است.

این مطالعه تحت گواهی زیر منتشر شده و هر نوع استفاده غیرتجاری از آن مشروط بر استناد صحیح به مطالعه و با رعایت شرایط مندرج در آدرس زیر مجاز است.

This is an open access article under the CC BY (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).<https://grup.journals.pnu.ac.ir/>

مقدمه

شهرها همیشه به‌عنوان مراکز تجارت، فرهنگ و نوآوری دیده می‌شوند. امروزه شهرها به مراکز رشد جمعیت، مصرف و استفاده از منابع تبدیل شده‌اند. در حال حاضر تنها ۶۰ مرکز شهری حدود ۶۰ درصد از تولید ناخالص داخلی جهانی را تولید می‌کنند. در عین حال، تأثیرات چشمگیری بر محیط اطراف و فراتر از آن تحمیل می‌نمایند. شهرها حدود ۷۵ درصد از منابع طبیعی جهان را مصرف، ۷۰ درصد کل زباله‌ها را تولید و حدود ۷۰ درصد از انتشار گازهای گلخانه‌ای را در سطح جهان منتشر می‌کنند (Harmaala, 2015; Khan & Zaman, 2018; Abdallah, 2020). مشکلات زیست محیطی در مقیاس بزرگ ناشی از سبک‌های زندگی ناپایدار و بیش از حد متمرکز بر مصرف، اجتناب‌ناپذیر است (Dlugosz, 2014).

پرداختن به چالش‌های پایداری شهری مستلزم نیازمند رویکردهای جدیدی است. در این زمینه، دو پدیده امیدوارکننده مورد توجه دانشگاهیان، بخش عمومی و رسانه‌ها قرار گرفته است: شهرهای هوشمند و به اشتراک‌گذاری شهری. شهرهای هوشمند به استفاده گسترده از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای افزایش کارایی در مناطق شهری متکی هستند، در حالی که به اشتراک‌گذاری شهری مبتنی بر استفاده همیارانه از منابع غیرفعال است که توسط فناوری اطلاعات و ارتباطات در شهرهای پرمجموعیت فعال شده است (Zvolkska et al., 2019).

شهر به اشتراک گذاشته شده، مفهومی است که در سال‌های اخیر به‌عنوان یک مفهوم جدید برای توسعه شهری مطرح شده است، مزایای اقتصاد به اشتراک گذاشته شده و مصرف مشارکتی را با توسعه شهری و ساخت اجتماع ترکیب می‌نماید و وعده می‌دهد که حداقل برخی مسائل شهری را برطرف نماید (Dlugosz, 2014; Creative Commons Korea, 2017). شهر به اشتراک گذاشته شده دارای زمینه گفتمانی مشترک با اقتصاد به اشتراک گذاشته شده است و یک پارادایم جدید است که از منابع به‌طور مؤثرتر استفاده می‌کند، فضاهای جدیدی برای همکاری ایجاد می‌نماید، پتانسیل برابری بیشتر، را دارد، و با فرهنگ «آنچه مال من است مال توست»، مردم را قادر می‌سازد یک‌بار دیگر به شهروندان فعال تبدیل شوند (Vith et al., 2019).

همچنین، یک تمرکز انسانی روشن را اتخاذ می‌کند که آن را از سایر برجسب‌های شهر یا تمرکز اقتصادی‌تر و تجاری

ادبیات قبلی بر اقتصاد به اشتراک گذاشته شده متمایز می‌نماید. مفهوم شهر به اشتراک گذاشته شده، تا حد زیادی بر نحوه تعامل افراد با یکدیگر به‌منظور به اشتراک گذاشتن منابع، فضاها، تجربیات زیرساخت‌ها و غیره در داخل شهر متمرکز است. پروژه‌های شهر اشتراک گذاشته شده بر مشارکت شهروندان و اجتماع تأکید دارند و ارزش‌هایی نظیر عدالت اجتماعی، رفاه و پایداری را ترویج می‌کنند. در عین حال، با درگیر شدن در شیوه‌های به اشتراک‌گذاری، بازیگران شهر را متحول می‌نمایند (Sánchez-Vergara et al., 2021).

رویکرد شهرهای به اشتراک گذاشته شده به‌عنوان بدیل گفتمان شهر هوشمند در خصوص فرصت‌های ایجاد شده توسط فناوری دیجیتال در تقاطع فضای سایبری و فضای شهری در حال ظهور است. در زمانی که سکونتگاه‌های شهری به‌عنوان کانون چالش پایداری در نظر گرفته می‌شوند، این بحث مطرح شده است که شهرها از طریق تراکم جمعیت و فضای شهری بسیار شبکه‌ای شده، توده‌های حیاتی را هم در تقاضا و هم در عرضه منابع و امکانات مشترک فراهم می‌کنند. روایت شهرهای به اشتراک گذاشته شده نیز به‌عنوان یک ضد روایت نوظهور در برابر تصاویر نئولیبرالی^۲ توسعه شهری شناخته شده است. «پارادایم به اشتراک‌گذاری» که ریشه در اقتصاد سیاسی دارد، فراتر از بازار و دولت، می‌تواند نیرویی دگرگون‌کننده برای ایجاد شهرهای عادلانه‌تر و پایدارتر باشد (Labaeve, 2019).

رویکرد شهرهای هوشمند در مواجهه با مسائل و چالش‌های محیطی، بر اساس کارآمدی فناورانه است، در عین حال، رویکرد آن‌ها مبتنی بر دیدگاه‌های نئولیبرال است و از توجه به ابعاد انسانی و عدالت اجتماعی غفلت می‌ورزند. بنابراین، ضرورت گذار به سمت رویکردی انسان‌محور به‌شدت احساس می‌شود که در آن شهروندان از مصرف‌کنندگان به هم‌آفرینان خلاق تبدیل گردند. با وجود این، بررسی ادبیات پژوهش بیانگر آن است که علیرغم مطرح شدن شهر به اشتراک گذاشته شده به‌عنوان روایتی بدیل برای این امر، پژوهش‌ها به صورت تک-بعدی به آن پرداخته‌اند و نتوانسته‌اند ابعاد چندبعدی این روایت را ارائه نمایند. به‌گونه‌ای که شهر به اشتراک گذاشته شده به‌عنوان بدیلی نظام‌مند در برابر شهر هوشمند، فاقد یک چارچوب مفهومی یکپارچه و جامع است. در نتیجه، این امر به‌عنوان یک شکاف نظری مهم در ادبیات پژوهش همچنان وجود دارد. بر همین مبنای، سؤال اصلی پژوهش حاضر عبارت

است از: چارچوب مفهومی شهر به اشتراک گذاشته شده به مثابه بدیل شهر هوشمند، دارای چه مضامینی است؟ هم‌راستا با این سؤال، هدف پژوهش حاضر، تدوین چارچوب مفهومی شهر به اشتراک گذاشته شده با استفاده از روش فراترکیب است تا بدیلی انسان‌مبنا، عادلانه و پایدار در مقابل رویکرد فناوری‌محور شهر هوشمند ارائه شود و مسیر را برای پژوهشگران، سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان شهری هموار نماید.

مبانی نظری

چارچوب نظری

شهر به اشتراک گذاشته شده، یک رویکرد مکان محور برای درک فعالیت‌های اشتراک‌گذاری است (Chan & Zhang, 2018). شهر به اشتراک گذاشته شده، شهری قابل زندگی است؛ مکانی که شهروندان می‌توانند زیرساخت‌ها را به اشتراک بگذارند، از منابع غیرفعال (عمومی) استفاده کنند، دسترسی بیشتری به داده‌ها داشته باشند، شرکت‌های اشتراک‌گذاری را تأسیس و در آن مشارکت نمایند و تعامل اجتماعی را پیش ببرند (Dlugosz, 2014).

شهر به اشتراک گذاشته شده، طیف وسیعی از سازمان‌های اشتراک‌گذاری شهری را در بر می‌گیرد که از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای کاهش هزینه‌های مبادله و به اشتراک‌گذاری منابع بین هم‌تایان با سهولت دسترسی استفاده می‌نماید. یکی از نخستین برنامه‌های اشتراک‌گذاری شهری، طرح‌های اشتراک دوچرخه نظیر کرایه دوچرخه بود. امروزه، طیف گسترده‌ای از منابع در شهرها متشکل از ابزار باغبانی، غذا، آپارتمان و ماشین به اشتراک گذاشته می‌شود (Zvolzka et al., 2019).

شهر به اشتراک گذاشته شده، در حالت ایده‌آل یک پروژه شهری است که در آن علایق مشترک در اولویت قرار می‌گیرند، شکل‌های بدیع اشتراک‌گذاری فعال و ترویج می‌گردد و شهر به‌عنوان فضایی مشترک برای همه شهروندان دیده می‌شود. افزون بر این، به‌عنوان بدیل خصوصی‌سازی و تجاری‌سازی روزافزون فضای عمومی مطرح شده است و به این امر می‌پردازد چگونه فضا برای خدمت به منافع مشترک شکل می‌گیرد. شهر به اشتراک گذاشته شده، به دنبال استفاده از آنچه در حال حاضر وجود دارد و بازیابی مناطق استفاده نشده، برای دستیابی به بازآفرینی شهری است (Sanchez-Vergara et al., 2021).

از این‌رو، شهر به اشتراک گذاشته شده شامل جنبه‌های فنی، انسانی و اقتصادی است. به این ترتیب، تعریف آن بر روی بلوک‌های مفهومی مختلف و متنوع ساخته شده است. نخست، یکی از چارچوب‌های اصلی آن، پارادایم به اشتراک‌گذاری و اقتصاد اشتراک گذاشته شده، است (Sanchez-Vergara et al., 2021). به گفته برناردی و دیامانتینی^۱ (۲۰۱۸)، مفهوم شهر به اشتراک گذاشته شده، بیانگر ادغام اقتصاد به اشتراک گذاشته شده با توسعه شهری است، در حالی که ویت و همکاران^۲ (۲۰۱۹)، شهر به اشتراک گذاشته شده را به‌عنوان مرکز عمل و کنشگر مرکزی در بحث‌های مربوط به ماهیت و سازماندهی اقتصاد به اشتراک گذاشته شده، مطرح نموده‌اند.

عده‌ای دیگر، بر اهمیت و نقش بسترهای فناوری اقتصادی هم‌تا به هم‌تا در توسعه شهر به اشتراک گذاشته شده به‌عنوان یک روش جدید برای ایجاد اجتماعات آفلاین و آنلاین تأکید نموده‌اند که انواع مختلف اشتراک‌گذاری (اشتراک‌گذاری تجهیزات، فضا، انرژی، زیرساخت‌ها، اشیاء و غیره) را امکان‌پذیر می‌سازد است (Sanchez-Vergara et al., 2021). افزون بر این، شهرهای به اشتراک گذاشته شده، همکاری بین مردم، اعتماد را تسهیل و شمول اجتماعی را افزایش می‌دهد (World Economic Forum, 2017).

هدف شهر اشتراک گذاشته شده، تحکیم حس اجتماع است. بر اساس تعریف بلک^۳ (۲۰۱۰) ایده اشتراک‌گذاری در شهرها یک، عمل جمعی است که ما را به افراد دیگر پیوند می‌دهد و باعث ایجاد احساس پیوند و همبستگی می‌شود (Belk, 2010; Voytenko Palgan et al., 2018). شهرهای زیادی به سمت تحقق شهر اشتراک گذاشته شده، حرکت نموده‌اند. در برخی موارد مانند شهر پورتلند، اورگان، دولت محلی نقش حمایتی را انتخاب می‌کند که در اوایل سال ۲۰۱۴ شراکت شهر اشتراک گذاشته شده خود را با شرکت ایربی‌ان‌بی^۴ (یک بازارگاه مجازی در زمینه اجاره مکان‌های اقامتی)، اعلام کرد و یک رویکرد باز و فعال برای فعال نمودن اقتصاد اشتراک‌گذاری اتخاذ کرد (Bernardi & Diamantini, 2018). سؤال در سال ۲۰۱۲ پروژه شهر اشتراک گذاشته شده، را برای تسهیل کسب‌وکارهای مشترک و در دسترس قرار دادن دارایی‌های کم استفاده شهر جهت استفاده مشترک راه‌اندازی نمود (Gussen, 2020). میلان، آمستردام، بارسلونا و کپنهاگ، سیاست‌های اشتراک‌گذاری را در

1. Bernardi & Diamantini

2. Vith et al

3. Belk

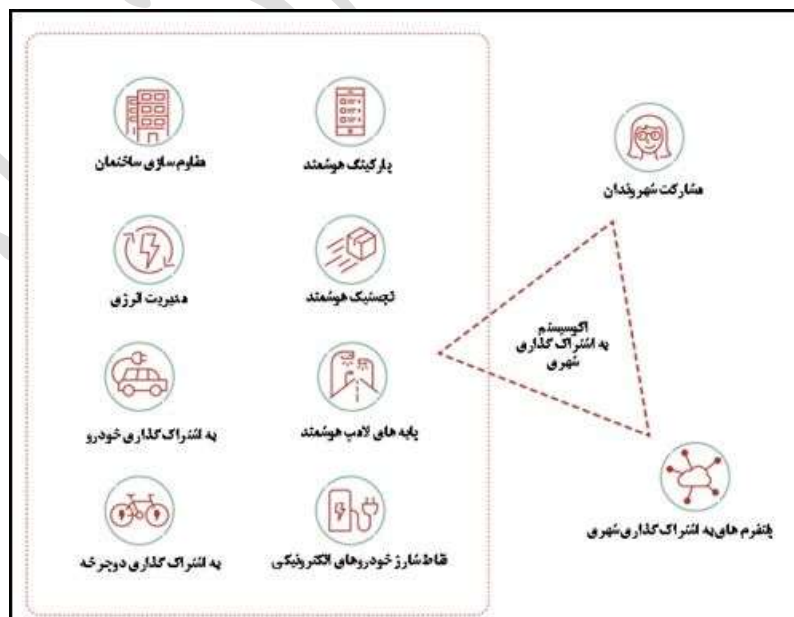
4. Airbnb

خدمات شهری جدید، اتصال شهروندان (بالا سمت راست)، معیارها (در سمت چپ) و داده‌ها (پایین سمت راست) از طریق فناوری آنلاین را نشان داده است.

در مجموع، تفکیک مرزهای دقیق «شهر به اشتراک گذاشته شده» و «اقتصاد به اشتراک گذاشته شده» با وجود پیوند ریشه‌ای میان آن‌ها، از اهمیت شایان توجهی برخوردار است. اقتصاد به اشتراک گذاشته شده، یک مدل اقتصادی بازار-محور، سودگراانه و معطوف به انباشت سرمایه، استخراج داده‌ای و کالایی‌سازی دارایی‌های مشترک (نظیر آنچه در پلتفرم‌های سرمایه‌داری رخ می‌دهد) است، در حالی که شهر به اشتراک گذاشته شده، به‌عنوان یک پارادایم رهایی‌بخش در برنامه‌ریزی شهری در برابر این منطق نئولیبرالی مطرح شده است. در پارادایم شهر به اشتراک گذاشته شده، فناوری و پلتفرم‌ها تنها ابزارهایی تسهیلگر برای تحقق ارزش‌های انسانی، عدالت فضایی، بازپس‌گیری قلمروهای عمومی و گذار به شهروند-هم‌آفرین هستند و نه هدفی برای استخراج ارزش اقتصادی؛ بنابراین، هستی‌شناسی این شهر بر اساس «مشترکات شهری»، پیوندهای اجتماعی و دموکراسی مشارکتی است تا از هرگونه تقلیل کنش اشتراک‌گذاری به ابزاری برای بهره‌برداری سرمایه‌دارانه از بافت‌های محلی و فضاهای عمومی جلوگیری به عمل آورد.

دستور کارهای سیاسی خود وارد نموده‌اند. در این راستا، دارایی‌های متعلق به شهرها را ترسیم کرده‌اند و به مردم در مورد آنچه به صورت محلی قابل اشتراک است، آموزش داده‌اند (Bernardi & Diamantini., 2018)

پروژه شهر به اشتراک گذاشته شده بخشی از شبکه یوروسیتیاست که ۲۰۰ شهر را گرد هم آورده و پروژه‌های مشترک را عمدتاً در زمینه اکولوژی، حمل‌ونقل عمومی و اقتصاد ترویج می‌نماید. مهم‌ترین پروژه‌های شهر به اشتراک گذاشته شده عبارت‌اند از: (۱) اتوماسیون مشترک مدل‌های عملیاتی برای پذیرش در سراسر جهان: هدف آن توسعه حمل‌ونقل شهری پایدار با آزمایش راه‌حل‌های رایج در اتوماسیون است. (۲) لجستیک شهری به‌عنوان یک سرویس بر اساس تقاضا: هدف آن تسریع در استقرار لجستیک نوآورانه، مشترک و بدون انتشار گازهای گلخانه‌ای است و در عین حال به تأثیر اقتصاد بر اساس تقاضا می‌پردازد. (۳) پروژه آهنگ سریع مبتنی بر حمایت از انتقال، تأمین مالی و اجرای راه‌حل‌های حمل‌ونقل نوآورانه در بین ۲۴ شهر و منطقه کلان‌شهری. این پروژه بر انواع روش‌های حمل‌ونقل، فناوری‌ها، خدمات و استراتژی‌هایی مانند تحرک به‌مثابه خدمت، مدیریت ترافیک چندوجهی، شبکه‌های هوشمند برای شارژ الکترونیکی، اولویت‌بندی اتوبوس هوشمند در چراغ‌های راهنمایی و ترمینال‌های خرد برای توزیع بار کار می‌کند (Szpak et al., 2022). شکل شماره ۱، نمودار اکوسیستم پروژه شهر اشتراک گذاشته شده از

شکل ۱. الگوریتم انتخاب منابع نهایی پژوهش

مأخذ: Salvia & Morello, 2020.

پیشینه پژوهش

پارادایم به اشتراک‌گذاری مفهوم گسترده‌ای است که توسط مک لارن و آگیم^۱ (۲۰۱۵) مطرح شده و در آن قلمرو اشتراک شامل فضاها و اشیاء (مانند ابزار، کتابخانه، دوچرخه و غیره)، خدمات (نظیر مراقبت از کودک، بانک، سلامت) و تجربیات یا فعالیت‌های مرتبط با رفاه ساکنان شهر (از جمله مهارت‌ها، اوقات فراغت و غیره) است. مفهوم نوظهور شهر به اشتراک گذاشته شده، بر مجموعه‌ای از اقدامات مشترک در شهر و در زمینه‌های مختلف (مانند مطالعات مواد غذایی، مطالعات شهری، تحرک، گردشگری و غیره) تأکید دارد (Sánchez-Vergara et al., 2021).

در این میان، پژوهش‌های زیادی در خصوص شهر به اشتراک گذاشته شده، صورت پذیرفته است. پوپووا و سرنیسف^۲ (۲۰۲۳)، در مطالعه‌ای به اشتراک‌گذاری خدمات مالی در شهرهای هوشمند پرداخته‌اند. هدف این پژوهش، تعیین هزینه‌های اجرای اقتصاد اشتراکی در بخش مالی یک شهر هوشمند با تأکید بر شهر رم است.

زولسکا و همکاران^۳ (۲۰۱۹)، در مطالعه‌ای به موضوع اشتراک‌گذاری شهری در شهرهای هوشمند با تأکید بر برلین و لندن، پرداخته‌اند. این پژوهش یک چارچوب مفهومی ایجاد نموده که نقش‌های شهرها هنگام انجام وظایف اشتراک‌گذاری را مشخص می‌کند: شهر به‌عنوان تنظیم‌کننده، شهر به‌عنوان ارائه‌دهنده، شهر به‌عنوان توانمندساز و شهر به‌عنوان مصرف‌کننده.

پلام و همکاران^۴ (۲۰۱۹)، در مطالعه‌ای به بررسی نقش‌های بالقوه شهرها در اداره اقتصاد اشتراک‌گذاری با تأکید بر چهار شهر استکهلم، گوتنبرگ، مالمو و اومتو می‌پردازد. داده‌های شهر عمدتاً از طریق روش‌های کیفی تحقیق، از جمله کارگاه‌های آموزشی، مصاحبه و تحقیقات میز جمع‌آوری شد.

روش انجام پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف، در زمره پژوهش‌های توسعه‌ای قرار دارد و از لحاظ گردآوری داده‌ها، از روش اسنادی استفاده گردیده است. پژوهش حاضر از نوع کیفی و با رویکرد فراترکیب صورت پذیرفته است. این پژوهش با استفاده از روش سنتزپژوهشی از نوع فراترکیب اقدام به بررسی، تحلیل و ترکیب یافته‌ها و دانش انباشته شهر به اشتراک گذاشته شده، نموده و در جستجوی تلفیقی تفسیری در رابطه با داده‌های

موجود می‌باشد. در واقع، با بهره‌گیری از روش مبتنی بر شواهد اکتشافی و استقرایی، شواهد پراکنده را از پژوهش‌های کیفی استخراج نموده و تلفیق و ترکیب کرده است. در نتیجه، نتایجی ورای هر پژوهش ارائه شده و دانش مطلوب‌تری از شهر به اشتراک گذاشته شده، استخراج و ارائه شده است.

علت استفاده از روش فراترکیب در پژوهش حاضر آن است که موضوع شهر به اشتراک گذاشته شده، از غنای تحقیقاتی برخوردار است و مفهومی گسترده و چندبعدی می‌باشد. در نتیجه، روش فراترکیب، چارچوب جامعی از شهر به اشتراک گذاشته شده را ارائه می‌دهد.

در پژوهش حاضر از روش فراترکیب استفاده سندلوسکی و باروس^۵ (۲۰۰۷) در هفت گام مشخص مشکل از تعیین پرسش‌های پژوهش، بررسی نظام‌مند پیشینه، جستجو و انتخاب منابع، استخراج داده‌های منابع انتخاب شده، تجزیه و تحلیل و تلفیق یافته‌ها، کنترل کیفیت و در نهایت ارائه یافته‌های پژوهش شده است.

یافته‌ها

تدوین چارچوب شهر به اشتراک گذاشته شده بر مبنای روش فراترکیب سندلوسکی و باروس^۵ (۲۰۰۷)، مستلزم انجام مراحل مختلف است. از این‌رو، در ادامه به بیان آن‌ها پرداخته می‌شود.

گام نخست: تدوین سؤال‌ها و هدف‌های پژوهش

لازم است برای تعیین مسیر و چارچوب پژوهش حاضر در خصوص شهر به اشتراک گذاشته شده، سؤال‌های پژوهش تدوین گردد. تنظیم و تدوین سؤال‌های پژوهش به این دلیل از اهمیت بالایی برخوردار است که اجازه نمی‌دهد پژوهش از فرآیند و مسیر صحیح خود، خارج شود. در جدول شماره ۱، به پرسش‌های پژوهش حاضر، اشاره شده است.

1. McLaren and Agyeman
2. Popova & Cernisevs
3. Zvolaska et al
4. Palm et al

جدول ۱. پرسش‌های پژوهش

پارامتر	سؤال‌های پژوهش
What (چیستی پژوهش)	شناسایی و استخراج چارچوب تحقیق‌پذیری شهر به اشتراک گذاشته شده از راه مطالعه ادبیات آن مندرج در پایگاه‌های علمی معتبر
Who (جامعه مورد پژوهش)	مشمول بر پژوهش‌هایی است که به ابعاد مؤلفه‌ها، مراحل تکامل، راهبردها و پیامدهای شهر به اشتراک گذاشته شده، پرداخته‌اند
How (چگونگی روش)	بررسی موضوعی پژوهش‌ها، تحلیل اسنادی، توجه به نکات کلیدی و یادداشت‌برداری آن‌ها، کدگذاری باز، محوری و گزینشی
When (محدودیت زمانی پژوهش)	تمام آثار مربوط به سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۴ در خصوص شهر به اشتراک گذاشته شده مورد توجه قرار گرفته است.

گام دوم: بررسی متون به صورت نظام‌مند

در این مرحله، تمرکز اصلی بر داده‌های ثانویه و دانش انباشته شده در خصوص شهر به اشتراک گذاشته شده، می‌باشد. جامعه آماری متشکل از مطالعه‌ها، کتاب‌ها، پایان‌نامه‌ها و رساله‌های مربوط به شهر به اشتراک گذاشته شده، است. بازه زمانی از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۴ می‌باشد. از پایگاه‌های علمی الزویر^۱، اشپرنگر^۲، سیج^۳، امرالد^۴، تیلور^۵ و فرانسیس^۶، ریسرچ‌گیت^۷ و ام‌دی‌پی‌ای^۸ استفاده شده است.

از کلیدواژه‌هایی نظیر شهر به اشتراک گذاشته شده^۹، اقتصاد به اشتراک گذاشته شده شهری^{۱۰}، شهر آینده و شهر به اشتراک گذاشته شده^{۱۱}، اقتصاد به اشتراک گذاشته شده در متن شهرهای هوشمند، اقتصاد به اشتراک گذاشته شده و شهر^{۱۲}، پروژه شهر به اشتراک گذاشته شده^{۱۳}، به اشتراک‌گذاری شهری^{۱۴} و رویه‌های به اشتراک‌گذاری شهری^{۱۵} استفاده شده است. در جدول شماره ۲، به معیارهای پذیرش و عدم پذیرش منابع پژوهش، اشاره شده است.

جدول ۲. معیارهای پذیرش و عدم پذیرش منابع پژوهش

معیارها	معیار پذیرش	معیار عدم پذیرش
زبان پژوهش‌ها	بر پژوهش‌هایی تمرکز گردید که به زبان انگلیسی منتشر شده‌اند	پژوهش‌های غیرانگلیسی از روند مطالعه، حذف شد
زمان پژوهش‌ها	بر پژوهش‌های مربوط به سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۴ تمرکز شد	پژوهش‌های خارج از این تاریخ، کنار گذاشته شد
معتبر بودن پژوهش‌ها	منابع مربوط به پایگاه‌های علمی معتبر، در فرایند قرار گرفت	منابع پایگاه‌ها و انتشارات نامعتبر، از روند مطالعه کنار گذاشته شد
دسترسی‌پذیری منبع	صرفاً بر منابعی تمرکز گردید که کل متن آن، قابل دسترس بود	در صورت ناقص بودن متن، از روند مطالعه کنار گذاشته شد
موضوع پژوهش	مؤلفه‌ها، ابعاد، راهبردها و پیامدهای شهر به اشتراک گذاشته شده مورد توجه قرار گرفت.	خارج از این موارد، مورد توجه قرار نگرفت.

9. Sharing Cities
10. Urban sharing economy
11. Future City and sharing City
12. Sharing economy and the city
13. Sharing city project
14. Urban Sharing
15. Urban Sharing Practices

1. Elsevier
2. Springer
3. Sage
4. Emerald
5. Taylor
6. Francis
7. ResearchGate
8. Multidisciplinary Digital Publishing Institute (MDPI)

کیفیت روش‌شناختی با استفاده از برنامه مهارت‌های ارزیابی انتقادی ارزیابی شد که یک چک‌لیست کیفی از نمرات بررسی‌های وارد شده است. برنامه مهارت‌های ارزیابی انتقادی، منابع پژوهش را با استفاده از ۱۰ مورد ممکن تجزیه و تحلیل می‌کند. برنامه مهارت‌های ارزیابی انتقادی در انتخاب منابع با امتیاز بالا و شناسایی مرتبط‌ترین موضوعات برای تجزیه و تحلیل بسیار مفید است. در نهایت، اعمال ارزیابی انتقادی در مطالعات کیفی از نظر اعتبار از اهمیت بالایی برخوردار است، از این‌رو انتخاب پژوهش حاضر، استفاده از برنامه مهارت‌های ارزیابی انتقادی است.

گام سوم: جستجوی و انتخاب منابع مناسب

در این مرحله، تعداد ۹۲ منبع جهت انجام فراترکیب، انتخاب گردید. با بررسی عنوان و مطابقت آن‌ها با هدف‌ها و سؤال‌های پژوهش، تعداد ۷۴ منبع برای ارزیابی انتخاب شد. پس از بررسی چکیده و واژگان کلیدی، تعداد منابع انتخابی به ۴۶ مورد رسید. در واقع، در این مرحله تعداد ۲۸ منبع از روند پژوهش کنار گذاشته شد. سپس با بررسی محتوای منابع، تعداد ۴۲ منبع انتخاب گردید. در نهایت، پس از بررسی و مطالعه محتوای کامل منابع، تعداد ۳۱ منبع برای تحلیل نهایی گزینش شد (شکل شماره ۲).

شکل ۲. الگوریتم انتخاب منابع نهایی پژوهش

شماره ۲). افزون بر این منطق توقف فرآیند انتخاب و اکتفا به ۳۱ منبع، بر پایه سه اصل بوده که عبارت‌اند از: اشباع نظری (پس از تحلیل ۳۱ منبع، کدباز جدیدی استخراج نشد)، تنوع منبع (مشمول بر مطالعه‌ها، کتاب‌ها، گزارش‌های نهادی و رساله‌های دکتری در بازه ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۴) و در نهایت پوشش جغرافیایی-موضوعی (مربوط به تنوع مطالعات موردی در شهرهای سئول، میلان، بارسولونا، لندن، برلین و پورتلند). در جدول ۳، فرآیند چندمرحله‌ای غربالگری منابع و منطق انتخاب نهایی، ارائه شده است.

شایان ذکر است برای سنجش کیفیت روش‌شناختی از چک‌لیست استاندارد «برنامه مهارت‌های ارزیابی انتقادی» استفاده شده که متشکل از ده معیار کیفی (از قبیل وضوح هدف‌ها، تناسب روش‌شناسی، شفافیت گردآوری داده‌ها و اعتبار اخلاقی) است. بر مبنای این چک‌لیست به هر منبع امتیازی بین صفر تا ده، اختصاص یافته است. آستانه پذیرش برابر با ۷ از ۱۰ تعیین شد تا روایی درونی و دقت روش‌شناختی پژوهش، تضمین شود. در عین حال، منطق غربالگری منابع نیز بر مبنای یک الگوریتم چندمرحله‌ای و منطبق بر دستورالعمل PRISMA به صورت کاملاً مستند ارائه شده است (شکل

جدول ۳. فرآیند چندمرحله‌ای غربالگری منابع و منطق انتخاب نهایی

مرحله	عملیات	تعداد منابع	معیار ورود/خروج	منطق روش‌شناختی
۱	جستجوی اولیه در ۷ پایگاه علمی معتبر (الزویر، اشپرینگر، سیج، امرالد)، تیلور و با کلیدواژه‌های تخصصی MDPI، فرانسیس، ریسرچ‌گیت	۹۲ منبع	-	جامعیت جستجو
۲	بررسی عنوان و تطبیق با پرسش‌های پژوهش	۷۴ منبع	حذف ۱۸ منبع به دلیل عدم انطباق موضوعی	تطبیق با چارچوب
۳	بررسی چکیده و واژگان کلیدی	۴۶ منبع	حذف ۲۸ منبع به علت عدم تمرکز بر ابعاد مؤلفه‌ها و پیامدهای شهر به اشتراک گذاشته شده	غربالگری موضوعی
۴	بررسی محتوای کامل و ارزیابی کیفیت با CASP (آستانه پذیرش، ۷ از ۱۰)	۴۲ منبع	حذف ۴ منبع به علت کسب امتیاز زیر ۷	تضمین روش‌شناختی
۵	انتخاب نهایی پس از رفع هم‌پوشانی‌ها و حصول اطمینان از دسترسی به متن کامل	۳۱ منبع	حذف ۱۱ منبع تکراری یا فاقد دسترسی	اشباع نظری و تنوع منبع

گام چهارم: استخراج داده‌های منابع پژوهش

در این مرحله، داده‌های کدگذاری شده، چندین دور بازخوانی و بازبینی می‌شوند تا پالایش و بهبود مجموعه مضامین صورت پذیرد. چرا که در این مرحله، یک ادراک عمیق و فراگیر از موضوع مورد مطالعه، به دست می‌آید. از این‌رو، در این مرحله ۱۵۴ کد، شناسایی و استخراج شده است (جدول شماره ۴).

گام پنجم: تجزیه و تحلیل و تلفیق یافته‌های پژوهش

در این مرحله، کدهای برآمده از روش فراترکیب شناسایی شد. چنان چه برای تمام عوامل استخراج شده مرتبط با شهر به اشتراک گذاشته شده، یک کد اختصاص داده شد. در واقع، اقدام به تحلیل، ترکیب و تلفیق کدهای استخراج شده از مرحله قبل می‌شود. در همین راستا، کدهای استخراج شده در رابطه با شهر به اشتراک گذاشته شده، بر مبنای میزان تشابه مفهومی، طبقه‌بندی و تلفیق گردیده‌اند. در نتیجه، تعداد ۱۵۴ کدباز، به دست آمده است.

جدول ۴- الف. کدهای منحصربه‌فرد توسعه شهر به اشتراک گذاشته شده

کدگذاری گزینشی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز
محرك‌های کلان و بسترهای گذار پارادایمی	زیرساخت‌های فناورانه و پلتفرم‌های دیجیتال	دسترسی رو به رشد به اینترنت، برنامه‌های کاربردی بالادرنگ و سهولت استفاده از آن‌ها
		پلتفرم‌های اشتراک‌گذاری مبتنی بر اینترنت
		توسعه روزافزون هوش مصنوعی
	بازساخت اجتماعی و تحول ارزش‌های فرهنگی	به اشتراک‌گذاری وسایل حمل‌ونقل نظیر خودرو، دوچرخه، مشاغل مشترک، مالکیت مشترک تولید انرژی، جمع‌بپاری، فضای مشترک برای باغبانی شهری و غیره
		توسعه رسانه‌های اجتماعی به‌عنوان محرک تعاملات اجتماعی
		به اشتراک‌گذاری به‌مثابه عامل تسهیل‌بخش بازساخت اجتماعی
		به اشتراک‌گذاری به‌مثابه ایجاد شفافیت و تحقق عدالت اجتماعی
		به اشتراک‌گذاری به‌مثابه عامل تغییر ارزش‌ها و هنجارهای فرهنگی به سمت اعتماد و همکاری اجتماعی
	بحران اقتصادی و گذار به اقتصاد محلی	تحول سیستمی و تغییر چشم‌انداز کسب‌وکار
		اشتراک‌گذاری به‌مثابه پادزهر مصرف بیش از حد پس از بحران اقتصادی
		توجه به گزینه‌های جدید مانند اشتراک خودرو به‌عنوان یک جایگزین بسیار مطلوب پس از بحران اقتصادی
قلمروهای هستی‌شناختی و معماری منابع اشتراکی	بحران زیست‌محیطی و ضرورت پایداری	اشتراک‌گذاری به‌عنوان راهی برای محلی نگه داشتن اقتصادها و تاب آور نمودن آن‌ها در برابر تغییرات جهانی
		بهره‌وری منابع و صرفه‌جویی انرژی به‌عنوان مزیت زیست‌محیطی مشترک در ابتکارهای اشتراک‌گذاری
		بهره‌برداری کارآمدتر از زمین شهری توسط باغ‌های اجتماعی
	مبادلات کالا، خدمات و فعالیت‌های جمعی	کاهش انتشار دی اکسیدکربن با استفاده از حمل‌ونقل به اشتراک گذاشته شده
		به اشتراک‌گذاری دانش و افزایش آگاهی، به‌عنوان یک ابتکار مفید برای مقابله با مسائل زیست‌محیطی
		فعالیت‌های جمعی و مشارکتی، مانند بانکداری و غیره
		خوشه‌ای شدن و تعامل فیزیکی و اشتراک ایده‌ها
بازپس‌گیری و فعال‌سازی فضای عمومی	اشتراک‌گذاری زیرساخت‌های عمومی و خصوصی	رویدادهای فرهنگی و حرکت برای بازپس‌گیری سیاسی فضای عمومی
		اشتراک‌گذاری زیرساخت‌های عمومی و خصوصی شهری
		اشتراک‌گذاری مراقبت از کودکان، مراقبت‌های بهداشتی و انواع مختلف تعاونی‌ها، از تعاونی‌های خرده‌فروش (به اشتراک گذاشتن تخفیف‌های تولیدکننده) تا تعاونی‌های مصرف (خدمات خرده‌فروشی و مالی به اشتراک گذاشته شده) و غیره.

جدول ۴-ب. کدهای منحصربه‌فرد توسعه شهر به اشتراک گذاشته شده

کدگذاری گزینشی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز
قلمروهای هستی‌شناختی و معماری منابع اشتراکی	مدیریت مشترک منابع طبیعی و زمین شهری	توسعه‌های بلندمرتبه که می‌توان مؤثرترین شکل به اشتراک گذاشتن زمین را دید
		خیابان‌های چندمنظوره و فضاهای عمومی
		مواد مورد استفاده در انواع محصولات از ساختمان‌ها تا روزنامه‌ها را می‌توان از طریق بازیابی و بازیافت و غیره به اشتراک گذاشت.
		ابتکار بیابانه شهر به اشتراک گذاشته شده
چرخه حیات و فرآیند نهاده‌سازی شهر اشتراکی	فاز رشد و گسترش مناطق اشتراکی	طرح جامع فاز نخست شهر به اشتراک گذاشته شده
		تصویب ترویج اشتراک‌گذاری
		توسعه مناطق اشتراک‌گذاری در فضای شهر
	فاز بلوغ و نهاده‌سازی بین‌شهری	مرکز اشتراک‌گذاری دسترسی به مناطق
		راه‌اندازی کمیتهٔ مشورتی برای بهبود مؤسسات اشتراک‌گذاری
		آغاز کسب‌وکارهای اشتراک‌گذاری در مدارس
تجلی‌های عینی و زیست‌بوم کاربردهای روزمره شهری	تحرك اشتراکی و حمل‌ونقل هوشمند	طرح جامع فاز دوم شهر به اشتراک گذاشته شده
		تدوین دستورالعمل همکاری و همیاری بین شهرهای به اشتراک گذاشته شده
		برگزاری نشست‌های بحث و گفت‌وگو در خصوص ارتقاء اقتصاد به اشتراک گذاشته شده
		به اشتراک‌گذاری خودروی شخصی از راه پلتفرمی برای مدیریت محتوا
		توزیع پراکنده اتوبوس
		توزیع پراکنده دوچرخه به اشتراک گذاشته شده
	مراقبت اجتماعی و شمول‌پذیری	افزایش نقاط پارکینگ برای خدمات خودروی به اشتراک گذاشته شده
		گسترش مرزهای استفاده از دوچرخه اشتراکی
		پیاده‌سازی وسایل تحرک به مرکز شهر
		پیاده‌سازی تحرک مترو، مسیرهای دوچرخه و خودروی اشتراکی
		افزایش تکرار حمل‌ونقل عمومی در شب و روزهای تعطیل
		خرید تحویل درب منزل برای افراد دارای مشکلات حرکتی یا معلول
اشتراک مهارت، ابزار و خدمات روزمره	سیستم غذایی محلی و اشتراکی	وجود باغ‌های سبزیجات
		وجود بازار محلی
		غذاخوری‌های ارزان‌قیمت
		برنامه‌ای برای تبادل و دادن غذای اضافی بین افراد
		ایجاد نقطه مرجع
		لورژانس اجتماعی
	اشتراک مهارت، ابزار و خدمات روزمره	فعالیت‌های عصرانه برای کاربری‌ها و فضاهای خودگردان
		ابتکارات برای یکپارچگی چند قومیتی
		مراقبین سالمندان
		مهارت‌ها و ابزارهای به اشتراک گذاشته شده
		حفاظت اشتراکی
		مراقبت‌دهندگان اشتراکی
فعالیت‌های فرهنگی، تفریحی و مشارکتی	اسباب‌بازی‌ها و بازی‌های اشتراکی	
	مهد کودک محله‌ای	
	آموزش مدنی محلی	
	اتاق چاپ کوچک محله‌ای	
	مبادله دارایی‌ها برای استفاده کوتاه‌مدت (از جمله کالسکه، ویلچر)	
	فعالیت‌های مشارکتی	
	فعالیت‌های فرهنگی، تفریحی و مشارکتی	به اشتراک گذاشتن کتاب در مکان‌های استراتژیک
		ابتکارهای عکاسی محلی
		برنامه‌های سفر و مسیرها در مناطق کم و بیش پرطرفدار یا پرجمعیت
		خیابان‌های اجتماعی

جدول ۴- ج. کدهای منحصربه‌فرد توسعه شهر به اشتراک گذاشته شده

کدگذاری گزینشی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز
تجلی‌های عینی و زیست‌بوم کاربردهای روزمره شهری	فضاهای مشترک و مکان‌های تعامل اجتماعی	فضاهایی برای مردم جهت به اشتراک گذاشتن اطلاعات، ایده‌ها و تجربیات
		فضاهای به اشتراک گذاشته شده برای خانوارها و رویدادها
		فضاهای به اشتراک گذاشته شده برای گردهمایی و اوقات فراغت
		فضاهای به اشتراک گذاشته شده برای ورزش‌ها و فعالیت‌های در هوای آزاد
		فضاهای به اشتراک گذاشته شده برای فعالیت‌های فرهنگی (نظیر تئاتر محلی)
	زیرساخت‌های دیجیتال و دسترسی آزاد	دسترسی آزاد به وای‌فای رایگان در محله
		سیستم مدیریت کاب برای نقاط شارژ برق
		زیرساخت نورپردازی
	امنیت محلی و زیرساخت‌های ایمنی	امنیت در محله
		کنترل امنیت در محل اقامت
شبکه کنشگران و نیروهای محرک تسهیلگر	مسکن اشتراکی و خدمات مشترک خانوار	دربان محله
		فضاهایی برای پذیرایی موقت
		خدمات مشترک مسکن
		گرمایش منطقه
		مالکیت مشترک و خودکفا از لحاظ برق
	کنشگران کلیدی و اکوسیستم توانمندساز	دسترسی خوب به زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات
		حضور جامعه مدنی پرانرژی
		مدیریت شهری سازگار
		صحنه تجاری پر جنب‌وجوش
		شهرداری فعال
معماری حکمرانی و بازاریابی نقش‌های چهارگانه نهاد شهر	شهر به‌مثابه تنظیم‌گر و سیاست‌گذار	گذاری جمعیت مشتاق به اشتراک
		استفاده شهرداری از طیف وسیعی از ابزارهای نظارتی شامل قوانین، مالیات‌ها، ممنوعیت‌ها، سیاست‌ها و سایر اسناد رسمی جهت تأسیس و تعریف کارکرد برای سازمان‌های اشتراک شهری
		تدوین مقررات و سیاست‌هایی برای حمایت از توسعه سازمان‌های اشتراک‌گذاری شهری در بافت شهری توسط شهرداری
		تدارک یا عدم تدارک ابزارهای عملیاتی، مادی و زیربنایی
		حمایت مالی (یعنی شهر به‌عنوان سرمایه‌گذار) و زیرساختی (یعنی شهر به‌عنوان میزبان) شهرداری به سازمان‌های اشتراک‌گذاری شهری
	شهر به‌مثابه تأمین‌کننده و سرمایه‌گذار	استفاده سازمان‌های اشتراک شهری از برنامه‌های بودجه شهرداری برای سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های اصلی خود (مانند فناوری، زیرساخت) یا در کارهای توسعه‌ای خود (مانند پرسنل، تحقیقات، ارتباطات و آموزش)
		اجرای نقش توانمندساز از راه مکانیسم‌های کلیدی نظیر متقاعدسازی، استدلال و مشوق‌ها
		تسهیل همکاری بین سازمان‌های اشتراک‌گذاری شهری، دادن اطلاعات و آموزش در خصوص اشتراک‌گذاری به آن‌ها توسط شهرداری
		سازماندهی مسابقات، اعطای جوایز و ارائه طرح‌های صدور گواهینامه داوطلبانه برای شناسایی بهترین شیوه‌های اشتراک‌گذاری توسط شهرداری
		مشارکت شهرداری در انتشار بهترین شیوه‌های اشتراک‌گذاری شهری و بازاریابی آن‌ها برای ذینفعان مختلف (شهر به‌عنوان ارتباط‌دهنده)
معماری حکمرانی و بازاریابی نقش‌های چهارگانه نهاد شهر	شهر به‌مثابه تسهیلگر و توانمندساز	شراکت شهرداری با سازمان‌های اشتراک‌گذاری شهری و سایر ذینفعان برای رسیدن به اهداف استراتژیک و یا رسیدگی به چالش‌های پایداری شهری (شهر به‌عنوان شریک)
		اعمال نقش شهر به‌عنوان مصرف‌کننده از طریق مکانیسم‌های مدیریت سازمانی
		اتخاذ شیوه‌های اشتراک‌گذاری شهری در برنامه‌های عملیاتی شهرداری‌ها، مانند تدارکات یا زمانی که واحدهای مختلف شهرداری درگیر فعالیت‌های به اشتراک گذاشته با یکدیگر هستند
	شهر به‌مثابه مصرف‌کننده اشتراکی	

جدول ۴-د. کدهای منحصربه‌فرد توسعه شهر به اشتراک گذاشته شده

کدگذاری گزینشی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز
معماری حکمرانی و بازآرایی نقش‌های چهارگانه نهاد شهر	شهر به‌مثابه مصرف‌کننده اشتراکی	مصداق عینی شهر به‌عنوان مصرف‌کننده خدمات زیپ‌کار ۱ (ارائه دهنده خودروهای اشتراکی) برای کارکنان شهرداری لندن، ائتلاف‌های دوچرخه و ماشین برای کارمندان شهر مالمو و پروژه هیئت بازیافت و پسماند لندن ۲ در خصوص به اشتراک گذاشتن دارایی‌های کم‌مصرف با ارزش بالا بین مناطق لندن است.
		چارچوب‌های قانونی حاکم بر غذا چارچوب‌های قانونی حاکم بر حمل‌ونقل چارچوب‌های قانونی حاکم بر مسکن چارچوب‌های قانونی حاکم بر مشاغل
اصطکاک‌های ساختاری و چالش‌های نظام تنظیم‌گری	موانع قانونی و ناسازگاری مقررات موجود	توانمندسازی از راه آموزش و یادگیری برنامه آموزشی برای تولید دیجیتال و سه‌بعدی در کلاس‌های درس
		فرآیندهای مشارکتی جدید توسط پلتفرم‌ها مشارکت در نوآوری و انتقال دانش اقتصاد اجتماعی و همبستگی برگزاری مسابقات و ارائه خدمات در دفتر توجه به شرکت‌ها برنامه‌ها و کارگاه‌های آموزشی برای ابتکارهای اقتصاد اجتماعی و همبستگی برگزاری رویدادهایی برای ترویج کارآفرینی جوانان
جعبه‌ابزار مداخلات راهبردی و زیست‌بوم توانمندسازی	کارآفرینی اجتماعی و اشتغال‌زایی	توانمندسازی اجتماع و تشکیل گروه‌های اجتماعی تبدیل جوانان به بازیگران سیاسی در شهر ارائه طرح واحد همسایگی در محله‌ها تشخیص و پیشنهادهای افراد محله در خصوص کاربری‌ها و مناطق به اشتراک گذاشته شده
		مشارکت در بازارهای مواد غذایی محلی مسابقه بام‌های سبز (باغ‌های خود تأمین) پروژه‌های بازآفرینی برنامه ارتقای زیرساخت سبز شهری
جعبه‌ابزار مداخلات راهبردی و زیست‌بوم توانمندسازی	ترویج نظام غذایی محلی و پایدار	تحول اجتماعی و تقویت پیوندهای اجتماعی مقتدرسازی شهروندان و هم‌آفرینی نوآوری فناورانه و تحول دیجیتال مداخله شهری و مکان‌سازی مشارکتی نوآوری باز و هم‌افزایی دانش
		تقویت محیط‌هایی که پیوندهای اجتماعی و همکاری را ترویج می‌کنند ارزش اجتماع به‌عنوان قدرت هم‌آفرینی باز تعریف می‌شود. مشترکات، هدایت‌کننده تلاش‌های فردی و جمعی است فناوری تکمیل‌کننده فرآیندهای تعامل و تحول است بازآفرینی و فعال‌سازی مجدد از راه مکان‌سازی و شهرگرایی مشارکتی نوآوری باز
	تحرک پایدار و مدیریت هوشمند حمل‌ونقل	جایزه شهرهای متفکر برای استفاده از اپلیکیشن‌های موبایلی جهت به دست آوردن داده‌های دوچرخه‌سواری ترویج هفته تحرک حمل‌ونقل به اشتراک گذاشته شده، مدیریت و تحرک شهری توسعه اقتصاد پلتفرمی توسعه اپلیکیشن هوشمند فناوری‌هایی برای یک دموکراسی شبکه‌ای با رویکردی بین‌شهری برگزاری مسابقه هک اپلیکیشن شهر هوشمند
		نوآوری استراتژیک و فناوری‌های نوظهور

1. Zipcar
2. London Waste and Recycling Board

جدول ۴- ج. کدهای منحصربه‌فرد توسعه شهر به اشتراک گذاشته شده

کدگذاری گزینشی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز
		استفاده از خودرو یا به اشتراک گذاشتن خودرو باعث صرفه‌جویی قابل توجهی برای مسافران می‌شود
	ارزش آفرینی اقتصادی و صرفه‌جویی منابع	شرکت‌هایی مانند ایربی‌ان‌بی به خانوارها اجازه می‌دهد تا از اجاره یک اتاق اضافی درآمد بیشتری کسب کنند
		تعامل حاصل از اشتراک‌گذاری منجر به رشد اقتصادی سریع‌تر می‌شود، زیرا فرصت‌ها برای شرکت‌ها، از استارت‌آپ‌ها تا شرکت‌های کوچک و متوسط و شرکت‌های بزرگ، بسیار گسترده است
	مزایای زیست‌محیطی و کاهش ردپای کربن	به اشتراک گذاشتن خودرو و سایر ابتکارهای اشتراک‌گذاری مرتبط با حمل‌ونقل منجر به کاهش انتشار دی‌اکسیدکربن و تراکم ترافیک می‌شود
خروجی‌های تحول‌آفرین و ارزش آفرینی چندبعدی		منابع طبیعی ذخیره می‌شوند به دلیل چرخه عمر طولانی محصولات می‌شوند، که از راه اشتراک‌گذاری مجدداً استفاده می‌شوند یا به‌طور مؤثرتری استفاده می‌شوند
		زمانی که ابتکارهای ترویج به اشتراک گذاشتن غذا موفقیت‌آمیز باشد، غذای کمتری هدر می‌رود
	احیای اجتماع و افزایش سرمایه اجتماعی	افزایش اعتماد و انسجام اجتماعی
		احیای اجتماع در شهر
		تقویت تلاش‌های اجتماع‌محور
	تقویت دموکراسی مشارکتی و شفافیت	افزایش ارزیابی توسط شهروندان برای امور عمومی
		موجب کاهش رشد خاص‌گرایی می‌شود که تمرکز دقیق بر خواسته‌های فردی در یک جامعه دارد
		جنبش‌های اجتماعی و هم‌آفرینی
	توانمندسازی شهروندان و تحول فرهنگی	ترویج یک تحول فرهنگی در شهر به‌منظور مشارکت شهروندان در امور مربوط به شهر
		اولویت دادن به نقش شهروندان و اهمیت مقدرسازی آن‌ها
		ایجاد بسترها، پلتفرم‌ها و دیگر ساختارهایی که شهروندان بتوانند در امور شهری مشارکت نمایند
	کاهش نابرابری‌ها در شهر	ارتقای عدالت اجتماعی و برابری
		تحقق‌پذیری شفافیت در امور مختلف شهر
		کاهش قطبش اجتماعی
		آموزش شهروندان در اتخاذ عادات پایدارتر
خروجی‌های تحول‌آفرین و ارزش آفرینی چندبعدی	پایداری شهری و عادت‌های پایدار	راهبردهای حکمروایی و دستور کارهای به اشتراک‌گذاری در رابطه با پایداری
		طراحی شهری پایدار و سایر مداخلات
		کارآفرینی شهری در رابطه با اشتراک‌گذاری
	نوآوری اجتماعی و مدل‌های کسب‌وکار اشتراکی	شیوه‌های مصرف مشارکتی
		مکان‌ها به‌عنوان رابط‌های اجتماعی و اقتصادی
		سنجش کیفیت خدمات ابتکارهای اشتراک‌گذاری در شهر

گام ششم: کنترل کیفیت

جهت اعتبارسنجی نتایج پژوهش، چارچوب استخراج شده برای دو نفر از استادان مرتبط ارسال گردید. بر این اساس، جهت سنجش کیفیت پژوهش حاضر از شاخص کاپا استفاده گردید که به سنجش میزان توافق بین کدگذاران می‌پردازد. مقدار کاپا در پژوهش حاضر برابر با ۰/۸۳ است که بیانگر توافق قابل اطمینان بین ارزیابان می‌باشد.

گام هفتم: ارائه یافته‌ها

در جدول ۵ به فراوانی، سهم و ضریب تراکم مفهومی مضامین نه‌گانه شهر به اشتراک گذاشته شده اشاره شده است. روش‌شناسی محاسبه شاخص‌ها به این صورت است: فراوانی کدهای باز برابر با شمارش مستقیم کدهای باز استخراج شده از ۳۱ منبع پژوهشی زیر هر کد گزینشی است.

سهم معادل درصد مشارکت هر مضمون در تشکیل کل چارچوب مفهومی (بر اساس نسبت کدهای باز به کل ۱۵۴ کد) است. ضریب تراکم مفهومی برابر با نسبت تعداد کدهای باز به کدهای محوری؛ نشان‌دهنده عمق و گستردگی پوشش مفهومی هر مضمون می‌باشد.

جدول ۵. فراوانی، سهم و ضریب تراکم مفهومی مضامین نه‌گانه شهر به اشتراک گذاشته شده

مضامین اصلی	فراوانی کدهای محوری	فراوانی کدهای باز	سهم از چارچوب مفهومی	ضریب تراکم مفهومی	تحلیل پژوهشی و تفسیر علمی
تجلی‌های عینی و زیست‌بوم کاربردهای روزمره شهری	۹	۴۶	۲۹/۸۷ درصد	۵/۱۱	بیشترین سهم و تراکم؛ با در اختیار داشتن نزدیک به ۳۰ درصد از کل کدهای باز، هسته مرکزی شهر اشتراکی را تشکیل می‌دهد. ضریب تراکم ۵/۱۱ بیانگر آن است هر کد محوری در این مضمون، به‌طور میانگین ۵ کدباز را پوشش داده که بیانگر اشباع نظری کامل این بخش و تمرکز ادبیات جهانی بر مصادیق عینی و روزمره اشتراک‌گذاری است.
جعبه‌ابزار مداخلات راهبردی و زیست‌بوم توانمندسازی	۱۳	۳۷	۱۷/۵۳ درصد	۲/۰۸	بیشترین تنوع محوری؛ با وجود قرار گرفتن در رتبه دوم از نظر سهم، این مضمون دارای بیشترین تعداد کدهای محوری (۱۳ کد) است که نمایانگر تنوع و گستردگی ابزارهای توانمندسازی است. ضریب تراکم پایین‌تر (۲/۰۸) نشانگر آن است که هر کد محوری، کدهای باز کمتری را پوشش می‌دهد که بیانگر تفکیک‌پذیری بالا و تخصصی شدن ابزارهای مداخله است.
خروجی‌های تحول‌آفرین و ارزش‌آفرینی چندبعدی	۸	۲۵	۱۶/۲۳ درصد	۳/۱۳	تمرکز بر پیامدها؛ این مضمون با ۱۶ درصد سهم، نشانگر آن است که ادبیات موجود به‌طور قابل‌توجهی بر پیامدهای اقتصادی، زیست‌محیطی، اجتماعی و دموکراتیک شهر اشتراکی تمرکز کرده است. ضریب تراکم ۳/۱۳ نمایانگر پوشش متوازن ابعاد مختلف ارزش‌آفرینی است.
محرک‌های کلان و بسترهای گذار پارادایمی	۴	۱۶	۱۰/۳۹ درصد	۴/۰۰	ریشه‌های شکل‌گیری؛ این مضمون «چرایی» ظهور شهر اشتراکی را تبیین نموده و ضریب تراکم ۴ نمایانگر آن است که هر کد محوری (فناوری، بازساخت اجتماعی، بحران اقتصادی، بحران زیست‌محیطی) به‌طور مساوی ۴ کدباز را پوشش می‌دهد که بیانگر «ساختار متقارن» این مضمون است.
معماری حکمرانی و بازارابی نقش‌های چهارگانه نهاد شهر	۴	۱۳	۸/۴۴ درصد	۳/۲۵	گذار به حکمرانی؛ این مضمون بیانگر تغییر رویکرد از مدیریت سنتی به نقش‌های نوین شهری (تنظیم‌گر، ارائه‌دهنده، توانمندساز، مصرف‌کننده) است. ضریب تراکم ۳/۲۵ نشان می‌دهد که نقش «تسهیلگر و توانمندساز» با ۵ کدباز، بیشترین پوشش را در میان نقش‌های چهارگانه دارد.
چرخه حیات و فرایند نهادهای نه‌سازی شهر اشتراکی	۳	۱۰	۶/۴۹ درصد	۳/۳۳	بعد زمانی و تکاملی؛ این مضمون با ۵/۶ درصد سهم، به مراحل راهاندازی، رشد و بلوغ پروژه‌های شهری اشتراکی می‌پردازد. ضریب تراکم ۳۳/۳ بیانگر آن است که فاز «رشد و گسترش» با ۴ کدباز، بیشترین توجه را به خود اختصاص داده است.
قلمروهای هستی‌شناختی و معماری منابع اشتراکی	۴	۸	۵/۱۹ درصد	۲/۰۰	زیربنای کالبدی-مفهومی؛ این مضمون به سؤال «چه چیزی و کجا به اشتراک گذاشته می‌شود؟» پاسخ می‌دهد. ضریب تراکم ۲ نشان‌دهنده پوشش محدود اما عمیق این مضمون است که بر ماهیت منابع و قلمروهای اشتراکی تمرکز دارد.
شبکه کنشگران و نیروهای محرک تسهیلگر	۱	۶	۳/۹۰ درصد	۶/۰۰	بیشترین ضریب تراکم؛ با وجود کمترین تعداد کدهای محوری (۱ کد)، این مضمون دارای بیشترین ضریب تراکم (۶) است که نشان می‌دهد تمام ۶ کدباز زیر یک کد محوری واحد (کنشگران کلیدی و اکوسیستم توانمندساز) قرار گرفته‌اند. این یافته بیانگر یکپارچگی مفهومی، بالای این مضمون است.
اصطکاک‌های ساختاری و چالش‌های نظام تنظیم‌گری	۱	۴	۲/۶۰ درصد	۴/۰۰	کمترین سهم (شکاف ادبیات)؛ این مضمون با تنها ۲/۶ درصد سهم، کمترین فراوانی را به خود اختصاص داده است. این توزیع نامتقارن نشان می‌دهد که ادبیات موجود در واکاوی موانع قانونی و چالش‌های ساختاری دچار فقر تئوریک است و این یک نقطه کور پژوهشی است که نیاز به توجه بیشتر دارد.
چارچوب مفهومی شهر به اشتراک گذاشته شده	۴۷	۱۵۴	۱۰۰ درصد	۳۲/۴۳ میانگین	نسبت انتزاع مفهومی (۱۵۴ به ۹) و میانگین ضریب تراکم (۳/۴۳) نشان‌دهنده جامعیت، روایی و قدرت تبیینی مدل فراترکیب است.

اصطکاک‌های ساختاری و چالش‌های نظام تنظیم‌گری، قرار دارد که تنها ۲/۶ درصد از سهم کدهای باز را به خود اختصاص داده است. این امر بیانگر یک شکاف نظری در موضوع شهر به اشتراک گذاشته شده است. در عین حال، میانگین ضریب تراکم مفهومی (۳/۴۳) و تنوع بالای کدهای محوری در «جعبه‌ابزار مداخلات راهبردی» (۱۳ کد محوری)، بیانگر نکات مهمی است. به این معنا که هم بیانگر اشباع نظری و روایی مدل فراترکیب است و هم اثبات‌کننده این امر است که عینیت شهر به اشتراک

تحلیل جدول مذکور بیانگر آن است که شهر به اشتراک گذاشته شده از مباحث انتزاعی گذار نموده و به سمت رویکردهای کاملاً مکان‌محور و عملیاتی، حرکت نموده است. شاهد این امر آن این امر آن است که مضمون تجلی‌های عینی و زیست‌بوم کاربردهای روزمره شهری، به‌عنوان هسته مرکزی و پیش‌بران عملیاتی آن محسوب می‌شود چرا که با ۴۶ کدباز (معادل ۲۹/۸۷ درصد از کل چارچوب) و بالاترین ضریب تراکم (۵/۱۱)، اهمیت آن به‌وضوح مشخص است. در نقطه مقابل آن، مضمون

گذاشته شده، مستلزم عبور از حکمرانی سنتی به یک معماری چندلایه، ابرازمند و توانمندساز می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

تفسیر تطبیقی پارادایم شهر هوشمند و شهر به اشتراک گذاشته شده

یافته‌های فراترکیب حاضر چارچوب مفهومی شهر به اشتراک گذاشته شده را با استخراج ۱۵۴ کدباز، ۴۷ کد محوری و ۹ کد گزینشی، ارائه نموده است و از راه تفسیر کدهای مندرج در آن، می‌توان تفاوت آن را با شهر هوشمند، آشکار ساخت. تفاوت‌های شهر به اشتراک گذاشته شده با شهر هوشمند، از چهار جنبه متشکل از هستی‌شناختی، حکمروایی، عملیاتی و پیامدها است (جدول شماره ۶). در ادامه به بیان این تفاوت‌ها پرداخته می‌شود:

نخست، تفاوت در هستی‌شناسی و هدف: بر اساس مضمون نخست، شهر به اشتراک گذاشته به چهار کد محوری متشکل از زیرساخت‌های فناورانه و پلتفرم‌های دیجیتال، بازساخت اجتماعی و تحول ارزش‌های فرهنگی، بحران اقتصادی و گذار به اقتصاد محلی و بحران زیست‌محیطی و ضرورت پایداری (با ضریب تراکم ۵/۱۱)، متکی است. این ساختار متقارن بیانگر آن است که هدف نهایی آن کاربست ابزارها و زیرساخت‌های فناورانه نیست بلکه فناوری در کنار عوامل اجتماعی، اقتصادی و محیطی به‌عنوان یکی از بسترهای چهارگانه گذار عمل می‌نماید. مضمون معماری حکمرانی و بازآرایی نقش‌های چهارگانه نهاد شهر نیز بر این امر صحنه می‌گذارد. چنانچه کدهای باز این مضمون از قبیل بازپس‌گیری و فعال‌سازی فضای عمومی، اشتراک‌گذاری زیرساخت‌های عمومی و خصوصی، مدیریت مشترک منابع طبیعی و زمین شهری، خیابان‌های چندمنظوره به‌وضوح نشان می‌دهند که منبع اصلی این شهر فضاهای کالبدی و اجتماعی و منابع نادیده گرفته شده در فضای شهر می‌باشد. در مقابل، هستی شهر هوشمند متکی به فناوری اطلاعات و ارتباطات و زیرساخت‌های هوشمندسازی است و این موضوع به‌عنوان هسته مرکزی و هدف نهایی شهر هوشمند عمل می‌کند. همین‌طور منبع اصلی شهر هوشمند، داده‌های کلان و زیرساخت‌های داده‌ای می‌باشد.

دوم، تفاوت در لایه ساختاری شهر: مضمون معماری حکمرانی و بازآرایی نقش‌های چهارگانه نهاد شهر با دارا بودن ۱۳ کدباز و ضریب تراکم ۳/۲۵، به آشکارترین شکل ممکن، تفاوت شهر به اشتراک گذاشته شده با شهر هوشمند را ترسیم نموده است. چرا که شهر از نقش ارائه دهنده خدمات به چهار

نقش نوظهور متشکل از تنظیم‌گر، تأمین‌کننده/سرمایه‌گذار، تسهیلگر/توانمندساز و مصرف‌کننده اشتراکی، گذار می‌نماید. بر مبنای تحلیل کدهای باز این مضمون، نقش تسهیلگر و توانمندساز، از اهمیت بالایی برخوردار است، چرا که با داشتن ۵ کدباز، بیشترین گستره پوششی در میان نقش‌های چهارگانه، دارد. این موضوع بیانگر آن است که کانون حکمروایی شهر به اشتراک گذاشته شده مبتنی بر تسهیلگری و توانمندسازی است. همچنین، مضمون شبکه کنشگران و نیروهای محرک تسهیلگر با ضریب تراکم ۶/۰۰ صحت این موضوع را تأیید می‌نماید و تمام شش کدباز این مضمون، ذیل یک کد محوری یعنی کنشگران کلیدی و اکوسیستم توانمندساز، قرار گرفته‌اند. بر این مبنای، در شهر به اشتراک گذاشته شده، نوعی یکپارچگی مفهومی وجود دارد؛ چنانچه دسترسی به زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات، جامعه مدنی پرنرژ، شهرداری توانمندساز، مدیریت شهری تسهیل‌بخش، صحنه تجاری پر جنب‌وجوش و جمعیت مشتاق به اشتراک‌گذاری به صورت هم-افزا و مکمل عمل می‌نمایند. در نقطه مقابل، کانون شهر هوشمند بر اساس حکمرانی تکنوکراتیک و شرکت‌مبنا است و در این شیوه حکمرانی، ساکنان شهر در جایگاه مصرف‌کننده داده و خدمات می‌باشند. همین‌طور در شهر هوشمند، بنگاه‌های فناوری مبنا، تسلط بیشتر و نقش پررنگ‌تری نسبت به سایر عوامل دارند و فناوری به‌عنوان بازیگر مسلط و حتی بدون رقیب عمل می‌کند.

سوم، تفاوت در لایه کاربردی و روزمره شهر: تعاملات خرد، روزمره و انسان‌مبنا، جایگاه ویژه‌ای در شهر به اشتراک گذاشته شده، دارند. چنانچه مضمون تجلی‌های عینی و زیست‌بوم کاربردهای روزمره شهری، با داشتن ۴۶ کدباز و در بر گرفتن ۲۹/۸۷ درصد از کل چارچوب مفهومی و با ضریب تراکم ۵/۱۱، به‌عنوان هسته مرکزی این شهر عمل می‌نماید. کدهای محوری این مضمون نیز طیف وسیعی از زندگی روزمره از تحرک و غذا تا امنیت و مسکن را شامل می‌شوند. در حالی که تمرکز اصلی شهر هوشمند بر بهینه‌سازی سیستم‌های کلان‌شهری نظیر ترافیک، انرژی، پایش و غیره است و در جستجوی تحقق سیستم شهری یکپارچه هوشمند است. از این‌رو، واحد تحلیل در شهر هوشمند، سیستم یکپارچگی شهری است، در حالی که واحد تحلیل در شهر به اشتراک گذاشته شده، محله و اجتماع محلی است. وجود کدهای باز نظیر مهدکودک محله‌ای، مراقبت از سالمندان اشتراکی، اتاق چاپ کوچک محله‌ای، خیابان‌های اجتماعی، به‌وضوح بر جنبه محلیت و اجتماع‌پذیری آن صحنه می‌گذارد.

پنجم، تفاوت در لایه فرآیندی: پروژه تحقیق‌پذیری شهر به اشتراک گذاشته شده یک پروژه تدریجی و اجتماع‌مبنا است که از که از بیانیه‌های اولیه آغاز گردیده و به همکاری‌های بین‌شهری، منتهی می‌گردد. مضمون چرخه حیات و فرآیند نهادی‌نه‌سازی شهر اشتراکی (با داشتن ۱۰ کدباز و ضریب تراکم ۳/۳۳) سه فاز متشکل از راه‌اندازی، رشد و گسترش و بلوغ بین‌شهری را برای این امر ترسیم نموده است. در حالی که شهر هوشمند از راه پروژه‌های بزرگ مقیاس و کلان، از بالا به پایین و با سرعت بالا به‌وسیله بنگاه‌های فناوری، اجرایی می‌گردد.

ششم، لایه آسیب‌شناسی: موانع اجرایی شدن شهر به اشتراک گذاشته شده به موانع قانونی و ناسازگاری مقررات در حوزه‌های غذا، حمل‌ونقل، مسکن و مشاغل برمی‌گردد. مضمون اصطکاک‌های ساختاری و چالش‌های نظام تنظیم‌گری بر این امر صحنه می‌گذارد. در حالی که چالش‌های اصلی شهر هوشمند مشتمل بر حریم خصوصی داده‌ها، امنیت سایبری و شکاف دیجیتال، هستند. این تفاوت در ماهیت چالش‌ها، بیانگر تفاوت بنیادین این دو رویکرد است. شهر هوشمند با چالش‌های فناوریانه-اطلاعاتی» مواجه است، در حالی که شهر به اشتراک گذاشته شده با چالش‌های نهادی-تنظیم‌گری، روبرو است.

چهارم، تفاوت در پیامدها و ارزش‌آفرینی: از لحاظ ارزش-آفرینی و خروجی نهایی، نیز تفاوت‌های آشکاری بین شهر به اشتراک گذاشته شده و شهر هوشمند وجود دارد. بررسی مضمون خروجی‌های تحول‌آفرین و ارزش‌آفرینی چندبعدی (دارای ۲۵ کدباز و ضریب تراکم ۳/۱۳)، بیانگر آن است که شهر به اشتراک گذاشته شده در پنج بعد متنوع و در عین حال متوازن در جستجوی ارزش‌آفرینی است که عبارت‌اند از: ارزش‌آفرینی اقتصادی و صرفه‌جویی منابع؛ مزایای زیست‌محیطی و کاهش ردپای کربن؛ احیای اجتماع و افزایش سرمایه اجتماعی؛ تقویت دموکراسی مشارکتی و شفافیت؛ توانمندسازی شهروندان و تحول فرهنگی؛ کاهش نابرابری و ارتقای عدالت اجتماعی؛ پایداری شهری و عادت‌های پایدار؛ و نوآوری اجتماعی و مدل‌های کسب‌وکار اشتراکی. این تنوع ابعادی از جمله تفاوت‌های آن با شهر هوشمند است؛ چرا که شهر هوشمند بر بهینه‌سازی عملیاتی و کارآمدی اقتصادی-زیرساختی تأکید می‌ورزد. در حالی که فراتر از کارآمدی سیستمی شهر، به اشتراک گذاشته شده در جستجوی تحول دموکراتیک و اجتماعی جامعه شهری است. کدهایی از قبیل کاهش رشد خاص‌گرایی، افزایش ارزیابی توسط شهروندان برای امور عمومی، ترویج تحول فرهنگی در شهر به‌منظور مشارکت شهروندان و تحقق‌پذیری شفافیت بر این امر صحنه می‌گذارند.

جدول ۶. مقایسه تطبیقی فشرده: شهر هوشمند در برابر شهر به اشتراک گذاشته شده

بعد تفاوت	شهر هوشمند	شهر به اشتراک گذاشته شده
هستی‌شناسی و منبع	وابسته به فناوری اطلاعات و ارتباطات و هوشمندسازی فرآیندهای شهری به‌عنوان هدف نهایی	متکی بر فضاهای کالبدی-اجتماعی و منابع کم‌استفاده (فناوری تنها یک بستر گذار است)
حکمرانی و نقش شهروند	تکنوکراتیک و فناوری مبنا، شهروند وابسته به دیجیتالی شدن امور	تسهیلگر و توانمندساز؛ شهروند هم‌آفرین؛ اکوسیستم چندبعدی کنشگران
مقیاس و واحد تحلیل	سیستم یکپارچه شهری و بهینه نمودن کلان‌شهرها (ترافیک، انرژی، پایش)	تعاملات خرد روزمره، محله و اجتماع محلی (مهدکودک، خیابان اجتماعی، ابزار)
پیامدها و ارزش‌آفرینی	کارآمدی عملیاتی، بهینه‌سازی اقتصادی و زیرساختی	تحول دموکراتیک، عدالت اجتماعی، احیای سرمایه اجتماعی و پایداری چندبعدی
فرآیند اجرا	پروژه‌های کلان، سریع، از بالا به پایین توسط بنگاه‌های فناوری	فرآیند تدریجی، اجتماع‌مبنا، سه‌فازی (از بیانیه‌های اولیه تا بلوغ بین‌شهری)
ماهیت چالش‌ها	فناورانه-اطلاعاتی (حریم خصوصی داده، امنیت سایبری، شکاف دیجیتال)	نهادی-تنظیم‌گری (موانع قانونی در حوزه‌های غذا، حمل‌ونقل، مسکن و مشاغل)

محوری و ۹ کد گزینشی توانسته است یک چارچوب منسجم برای این موضوع ارائه دهد و خلأ یک چارچوب جامع و چندبعدی را پوشش دهد؛ چنان‌چه دامنه شمول شهر به اشتراک گذاشته شده تنها مجموعه‌ای از اقدامات اشتراکی نیست، بلکه به‌مثابه بدیلی برای شهر هوشمند محسوب می‌-

به‌طور کلی، چارچوب ارائه شده توانسته است به شکاف پژوهشی با خلأ مهمی پاسخ دهد. به این معنا که مطالعات پیشین عمدتاً بر ابعاد تک‌بعدی شهر به اشتراک گذاشته شده، متمرکز هستند و نبود یک چارچوب یکپارچه برای این موضوع احساس می‌شود. پژوهش حاضر با استخراج ۱۵۴ کدباز، ۴۷ کد

شود. چرا که در شش لایه مشتمل بر هستی‌شناختی، حکمرانی، مقیاس تحلیلی، پیامدها، فرآیند اجرا و آسیب‌شناسی، تفاوت‌های بنیادینی با شهر هوشمند دارد. همچنین، شناسایی مضمون اصطکاک‌های ساختاری و چالش‌های نظام تنظیم‌گری، بیانگر آن است که ادبیات موجود در خصوص موانع حقوقی و نهادی، دچار ضعف‌های نظری است. به‌طوری که، سهم آن از چارچوب مفهومی، ۲/۶ درصد است. بنابراین، چارچوب ارائه شده، با برجسته نمودن بعد تنظیم‌گری، توانسته است یکی از خلأهای پژوهشی این حوزه را نمایان سازد و مسیر پژوهش‌های آینده را هموار نماید. در نهایت، استخراج میانگین ضریب تراکم (۳/۴۳) و نسبت انتزاع ۱۵۴ به ۹ برای چارچوب مفهومی ارائه شده، نشان‌دهنده اثبات اشباع نظری، روایی و قدرت تبیینی آن جهت گذار از شهر هوشمند به شهر به اشتراک گذاشته شده است.

واکاوی انتقادی چارچوب: از توصیف‌گرایی تا اقتصاد

سیاسی شهر و سرمایه‌داری پلتفرمی

تحلیل و واکاوی چارچوب مفهومی استخراج شده، تضادهای ذاتی شهر به اشتراک گذاشته شده را در مقابل ادبیات توصیفی پیشین، به‌وضوح آشکار می‌سازد. در این راستا، اختصاص تنها ۲/۶۰ درصد از سهم چارچوب مفهومی (۴ کدباز) به مضمون گزینشی اصطکاک‌های ساختاری و چالش‌های نظام تنظیم‌گری، نشانگر غفلت ادبیات موجود از ماهیت دوگانه و متناقض پلتفرم‌های شهری است. تحلیل مضمون تجلی‌های عینی و کاربردهای روزمره بیانگر آن است پلتفرم‌های اشتراک‌گذاری در زندگی روزمره، ظرفیتی دوگانه دارند. به این معنا که از یکسو می‌توانند مبتنی بر کنش هم‌افزایی و همیاری باشند و از طرف دیگر در نبود یک حکمروایی دموکراتیک، می‌توانند به ابزار برای انعطاف‌پذیری نیروی کار (اقتصاد گیگ و نیروی کار شناور و ناپایدار) و خصوصی‌سازی آرام فضاهای عمومی شهر تقلیل یابند. در این صورت کارکرد اشتراک‌گذاری تغییر ماهیت داده و در خدمت انباشت روزافزون سرمایه، کالایی شدن فضا و دور زدن مقررات سنتی کار و مسکن، قرار خواهد گرفت. از این‌رو، چارچوب مفهومی حاضر، این مضامین را از دیدگاه اقتصاد سیاسی شهری بازخوانی نموده و آن‌ها را به‌عنوان عرصه‌های نبرد بر سر منافع مشترک در برابر کالایی شدن نئولیبرال صورت‌بندی می‌نماید. از طرف دیگر، در تقابل با نگاه صرفاً فنی-اجتماعی به اشتراک‌گذاری، این پژوهش پیوند تنگاتنگ آن با سرمایه‌داری پلتفرمی و نقش بارز شرکت‌های بزرگ فناوری را تبیین می‌نماید. در این چارچوب، کدهای

مرتبط با مسکن اشتراکی و تحرک اشتراکی، از لحاظ فرآیندهایی از قبیل ایربیبی‌ان‌بی‌شدن^۱ و اوبری‌شدن^۲، بازتعریف گردیده‌اند؛ فرآیندهایی که بر اساس آن‌ها شرکت‌های فراملی، از راه استخراج داده‌ای و اجاره‌داری پلتفرمی، بافت‌های مسکونی محلی را به هتل‌های نامرئی و فضای عمومی را به قلمرو پلتفرمی تبدیل می‌نمایند. بر این اساس، مضمون معماری حکمرانی و بازآرایی نقش‌های چهارگانه نهاد شهر، نقش تنظیم‌گر و سیاست‌گذار را به یک سپر امن در برابر استخراج داده‌ای و پلتفرمی ارتقاء می‌دهد. بر این اساس، چارچوب مفهومی استخراج شده، اثبات می‌نماید گذار به شهر به اشتراک گذاشته شده، تنها زمانی جنبه انسان‌مبنایی خود را تحقق خواهد بخشید که از آسیب پلتفرم‌های سرمایه‌داری رها شود و به سمت مشترکات شهری و پلتفرم‌های مبتنی بر همیاری و محلی‌منا تغییر مسیر دهد.

نتایج پژوهش حاضر از رویکردهای تک‌بعدی پیشین در خصوص شهر به اشتراک گذاشته شده عبور نموده و یک چارچوب مفهومی یکپارچه در نه مضمون اصلی و سه سطح کدگذاری (۱۵۴ کدباز، ۴۷ کد محوری و ۹ کد گزینشی)، ارائه نموده است. تحلیل مضامین استخراج شده بیانگر سه روند کلیدی در خصوص آن‌ها است. روند نخست، گذار شهر به اشتراک گذاشته شده از مباحث انتزاعی به رویکردهای مکان-منا و عملیاتی است. چنان‌چه مضمون تجلی‌های عینی و کاربردهای روزمره با ضریب تراکم ۵/۱۱، به‌عنوان هسته مرکزی چارچوب عمل می‌نماید. روند دوم مربوط به تنوع راهبردی در معماری حکمرانی است به‌طوری که مضمون جعبه‌ابزار مداخلات راهبردی با ۱۳ کد محوری، بیشترین تنوع ابزار توانمندسازی را به نمایش گذاشته است. سوم، شناسایی یک شکاف پژوهشی مهم است؛ چنان‌چه مضمون اصطکاک‌های ساختاری و چالش‌های نظام تنظیم‌گری با فقط ۲/۶۰ درصد سهم کل چارچوب مفهومی، را به خود اختصاص داده است. بنابراین، واکاوی موانع قانونی و نهادی یک شکاف پژوهشی مهم در این حوزه است. در نهایت، استخراج شش لایه تحلیلی مشتمل بر هستی‌شناسی، حکمرانی، مقیاس تحلیل، پیامدها، فرآیند اجرا و آسیب‌شناسی، نشانگر گذار از رویکرد فناوری‌منا به رویکرد انسان‌منا و حکمروایی تسهیلگر است. همین‌طور به سؤال اصلی پژوهش پاسخ داده شده است: چارچوب مفهومی شهر به اشتراک گذاشته شده به‌مثابه بدیل شهر هوشمند، دارای چه مضامینی است؟ در پاسخ یک

1. Airbnb-ification
2. Uberization

مجموعه‌ای از اقدامات اشتراکی به یک روایت بدیل برای شهر هوشمند، بسط داده است و با شناسایی موانع قانونی و نهادی، یک شکاف پژوهشی مهم را برای تحقیقات آینده مشخص نموده است. همچنین از لحاظ روش‌شناسی با معرفی شاخص‌های کمی نوآورانه نظیر ضریب تراکم مفهومی و نسبت انتزاع، به غنای روش تحقیقات فراترکیب کمک نموده است. از لحاظ عملی، نتایج پژوهش از جنبه‌های مختلفی می‌تواند به برنامه‌ریزان شهری کمک نماید. به‌طور مشخص، چهار حوزه در این رابطه قابل بیان است که عبارت‌اند از: استخراج مضامین نه‌گانه شهر به اشتراک گذاشته شده به‌عنوان نقشه راه سیاست‌گذاران شهری؛ بازتعریف نقش شهرداری و مدیریت شهری از ارائه‌دهنده خدمات به یک‌نهاد تسهیلگر و توانمندساز برای شهروندان؛ تغییر شاخص‌های کارکرد شهری از کارآمدی سیستمی و اقتصادی به شاخص‌های وسیع‌تر از قبیل تقویت سرمایه اجتماعی، کاهش شکاف و نابرابری و نهادینه‌سازی دموکراسی مشارکتی و در نهایت تأکید ویژه بر زیرساخت‌های قانونی و تنظیم‌گری پیش از اجرای هرگونه اقدام در ابعاد حمل‌ونقل، مسکن و مشاغل.

چارچوب منسجم از نه مضمون به‌هم‌پیوسته در شش لایه تحلیلی، استخراج شده است که این امر بیانگر تمایز آن با شهر هوشمند است. این امر ادعای بدیل بودن شهر به اشتراک گذاشته شده برای شهر هوشمند را اثبات نموده است. بر این اساس، شهر به اشتراک گذاشته شده، به فناوری به‌عنوان یک ابزار برای هم‌آفرینی، ارزش‌آفرینی و تحقق حکمروایی مشارکت مبنا می‌نگرد. این جابه‌جایی هستی‌شناختی، مبنای بدیل نمودن آن با شهر هوشمند را تشکیل می‌دهد. یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج پژوهش زولسکا و همکاران (۲۰۱۹) در خصوص نقش‌های چهارگانه شهر، همسو دارد؛ در عین حال با شناسایی ۱۳ کد برای مضمون معماری حکمرانی و بازآرایی نقش‌های چهارگانه نهاد شهر، آن را بسط داده است. تبدیل شدن مضمون تجلی‌های عینی و کاربردهای روزمره، به هسته اصلی شهر به اشتراک گذاشته شده با یافته‌های برناردی و دیامانتینی (۲۰۱۸) در سئول و میلان و سالویا و مورلو (۲۰۲۰) در میلان، همخوانی دارد. با وجود این، پژوهش حاضر با ارائه یک چارچوب یکپارچه، توانسته است با پژوهش‌های پیشین، تمایز داشته باشد.

از لحاظ نظری، ارائه یک چارچوب مفهومی یکپارچه و چندبعدی، گستره معنایی شهر به اشتراک گذاشته شده را از

References

- Abdallah, A. (2020). The Future of Green Cities in 2040: A Case Study on the Capital City of Qatar, Doha. *Humanities and Social Sciences*, 8(6), 170-176. #oi: 10.11648/j.hss.20200806.11.
- Akande, A., Cabral, P., & Casteleyn, S. (2020). Understanding the sharing economy and its implication on sustainability in smart cities. *Journal of Cleaner Production*, 277 (2020) 124077. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.124077>.
- Belk, R. (2010). Sharing. *Journal of Consumer Research*, 36(5), 715-734. DOI:10.1086/612649.
- Bernardi, M., & Diamantini, D. (2018). Shaping the sharing city: An exploratory study on Seoul and Milan. *Journal of Cleaner Production*, 203(2018), 30-42. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2018.08.132>.
- Cao, J., Prior, J., Giurco, D., & GU, D. (2023). Power relations are central to shaping collaborative governance of the urban sharing economy. *Humanities and Social Sciences Communications*, 10(1), 85. DOI:10.1057/s41599-023-01600-6.
- Chan, J. K. H., & Zhang, Y. (2018). Sharing space: Urban sharing, sharing a living space, and shared social spaces. *Space and Culture*, 1(2018), 1-13, <https://doi.org/10.1177/1206331218806160>.
- Cohen, B., & Muñoz, P. (2016). Sharing Cities and Sustainable Consumption and Production: Towards an Integrated Framework. *Journal of Cleaner Production*, 134 (Part A), 87-97. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2015.07.133>.
- Creative Commons Korea. (2017). Sharing City Seoul: Solving social and urban issues through sharing. *Landsc. Archit. Front*, 5(3): 52-59. <https://doi.org/10.15302/J-LAF-20170306>.
- Dlugosz, P. (2014). *The Rise of the Sharing City: Examining Origins and Futures of Urban Sharing*. Master thesis, International Institute for Industrial Environmental Economics (IIIEE), Lund University, Lund.
- Fedorenko, O. (2017). The Sharing City Seoul: Global Imaginaries of the Sharing Economy and its Local Realities. *Development and Society*, 46(2), 373-397. DOI 10.21588/dns/2017.46.2.008.
- Gussen, B.F. (2020). Sharing City Seoul and the Future of City Governance. In: Corrales Compagnucci, M., Forgó, N., Kono, T., Teramoto, S., Vermeulen, E.P.M. (Eds) *Legal Tech and the New Sharing Economy*.

- Perspectives in Law, Business and Innovation*. Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-15-1350-3_3.
- Harmaala, M.M. (2015). The Sharing city as a platform for a more sustainable city environment?. *International Journal of Environment and Health*, 7(4), 1-22. <https://doi.org/10.1504/IJENVH.2015.077116>.
- Jin, S.T., Kong, H., Wu, R., & Sui, Z.D. (2018). Ridesourcing, the sharing economy, and the future of cities. *Cities*, 76(2018), 96–104. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2018.01.012>.
- Joyce, A., & Javidroozi, V. (2024). Smart city development: Data sharing vs. data protection legislations. *Cities*, 148 (2024), 104859. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2024.104859>.
- Labaye, A. (2019). Sharing Cities and Commoning: An Alternative Narrative for Just and Sustainable Cities. *Sustainability*, 11(2019), 4358. [DOI: 10.3390/su11164358](https://doi.org/10.3390/su11164358).
- Khan, S., & Zaman, A. (2018). Future cities: conceptualizing the future based on a critical examination of existing notions of cities. *Cities*, 72(2018), 217-225. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2017.08.022>.
- Mccormick, K., & Leire, C. (2020). *Cities and Consumption: Sharing cities and achieving the sustainable development goals*. Lund: Lund University.
- McLaren, D., Agyeman, J. (2015). *Sharing Cities: A Case for Truly Smart and Sustainable Cities*. The MIT Press, Cambridge.
- Morell, M. F. (2022). *Sharing Cities: A worldwide cities overview on platform economy policies with a focus on Barcelona*. Barcelona: Open University of Catalonia.
- Palm, J., Södergren, K., & Bocken, N. (2019). The role of cities in the sharing economy: exploring modes of governance in urban sharing practices. *Energis*, 12(24), 1–12. [doi:10.3390/en12244737](https://doi.org/10.3390/en12244737).
- Petrescu, D., Cernieño, H., Keller, C., Moujan, C., Belfield, A., Koch, F., Goff, D., Schalk, M., Bernhardt, F. (2022). Sharing and Space-Commoning Knowledge through Urban Living Labs across Different European Cities. *Spatial Knowledge and Urban Planning*, 7(3), 254-273. [DOI: https://doi.org/10.17645/up.v7i3.5402](https://doi.org/10.17645/up.v7i3.5402).
- Popova, Y., & Cernisevs, O. (2023). Smart City: Sharing of Financial Services. *Social Sciences*. 12(8), 1-18. <https://doi.org/10.3390/socsci12010008>.
- Rutkowska-Gurak, A., & Adamska, A. (2019). Sharing economy and the city. *International Journal of Management and Economics*, 55(4), 346–368. <https://doi.org/10.2478/ijme-2019-0026>.
- Salvia, G., & Morello, E. (2020). Sharing cities and citizens sharing: Perceptions and practices in Milan. *Cities*, 98(2020), 102592. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2019.102592>.
- Salvia, G., Morello, E., & Arcidiacono, A. (2019). Sharing Cities Shaping Cities. *Urban Sci*, 3(1), 23, <https://doi.org/10.3390/urbansci3010023>.
- Sánchez-Vergara, J. I., Ginieis, M., & Papaoikonomou, E. (2021). The emergence of the sharing city: A systematic literature review to understand the notion of the sharing city and explore future research paths. *Journal of Cleaner Production*, 295(2021), 126448. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2021.126448>.
- Sánchez-Vergara, J. I., Papaoikonomou, E., & Ginieis, M. (2021b). Exploring the strategic communication of the sharing city project through frame analysis: The case of Barcelona sharing city. *Cities*, (110), 103082. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2020.103082>.
- Santala, I., & McGuirk, P. (2022). Communal sharing within and beyond digital platforms: Prefiguring interdependent sharing cities. *Digital Geography and Society*, 3(2022), 100026. <https://doi.org/10.1016/j.diggeo.2022.100026>.
- Sharp, D. (2018). Sharing cities for urban transformation: Narrative, policy and practice. *Urban Policy and Research*, 36(4), 513–526. <https://doi.org/10.1080/08111146.2017.1421533>.
- Sutherland, W., & Jarrahi, M. H. (2018). The sharing economy and digital platforms: A review and research agenda. *International Journal of Information Management*, 43, 328–341. <https://doi.org/10.1016/j.jinfomgt.2018.07.004>.
- Szpak, A., Gawłowski, R., Modrzyńska, J., Paweł Modrzyński, P., & Dahl, M. (2022). *The Role of Cities in International Relations The Third-generation of Multi-level Governance?*. Cities series. Massachusetts: Edward Elgar Publishing.
- Veretennikova, A., & Kozinskaya, K. (2022). Assessment of the Sharing Economy in the Context of Smart Cities: Social Performance. *Sustainability*, 14(2022), 14, 12200. <https://doi.org/10.3390/su141912200>.

- Vith, S., Oberg, A., Hollerer, M.A., & Meyer, R.E. (2019). Envisioning the € 'sharing city': governance strategies for the sharing economy. *Journal of Business Ethics*, 159(4), 1023-1046. DOI:10.1007/s10551-019-04242-4.
- Voytenko Palgan, Y., Mont, O., & Zvolska, L. (2018). *Sharing and the City: Roles, Relations and Governance Mechanisms*. In Best Paper Proceedings of the 5th IWSE "Perspective on the Sharing Economy", Cambridge Scholars Publishing.
- World Economic Forum (2017). *Collaboration in cities: From sharing to sharing economy*. <https://www.weforum.org/whitepapers/collaboration-in-cities-from-sharing-to-sharing-economy>, Accessed 23 January 2019.
- Wu, X., & Zhi, Q. (2016). Impact of shared economy on urban sustainability: from the perspective of social, economic, and environmental sustainability. *Energy Procedia*, 104(2016), 191-196. <https://doi.org/10.1016/j.egypro.2016.12.033>.
- Zvolska, L., Lehner, M., Voytenko Palgan, Y., Mont, O., & Plepys, A. (2019). Urban sharing in smart cities: the cases of Berlin and London. *Local Environment*, 24(7), 628-645. <https://doi.org/10.1080/13549839.2018.1463978>.